БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 222 (17.206). • 27 сентябрь 1978 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

ЯХШИ СЎЗ — ЖОН ОЗИҒИ

Коммунистик жамият қурилиши фақат моддий бойликлар мўл-кўллигини яратишнигина эмас, балки шу жамият аъзоларининг маънавий юксаклигини ҳам тақозо қилади. Доҳиймиз В. И. Лениннинг бу борадаги қимматли йўл-йўриқларига амал қилиб келаётган Коммунистик партия совет кишиларида янги жамият қурувчилари фазилатларини шакллантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб, барча имкониятларни ишга солиб келмоқда. Жамиятимиз аъзолари ўртасида юксак ахлоқий фазилатлар — ширинсуханлик ва хушфеъллик, одамларга самимий меҳрибонлик ва ғамхўрлик тобора мустаҳкам илдиз отмоқда. Эндиликда юқори лавозимдаги раҳбарми, оддий ишчи ёки деҳқонми, бундан қатъи назар, одамларнинг бир-бирига ҳурмат ва иззат-икроми, ширин муомаласи ҳамда ўзаро ёрдами совет кишилари маънавий қиёфасини кўрсатувчи белгилардан бўлиб қолди.

Инсон учун кўрк ҳисобланмиш ширин муомала — меҳнат коллективларининг муваффақият гарови. Ўзаро яхши муносабат ва самимий дилкашлик кишилар кайфиятини чоғ қилиш билан баробар меҳнат унумдорлигини ошириш, уларни улкан режаларни ҳал этиш сари даъват этишдек омилкор кучга эга.

Хушмуомалалик ва хушфеъллик, ширинсуханлик ва мулойимлик жамиятимиз табиатидан келиб чиққан фазилатлар бўлиб, улар барча совет кишилари ва айниқса, раҳбарлик лавозимларида ишлаётган кишилар учун жуда ҳам муҳимдир. Улар ҳамиша омма орасида бўлиб, кишиларнинг доимий кузатувида юришади. Раҳбар ходимлар омманинг талаб ва эҳтиёжларидан доимо хабардор бўлиб туришлари, унинг қалбига йўл топа билишлари, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги ишлар муваффақиятини таъминлашлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советн Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Ҳатто инсон янглишганида ҳам ҳеч ким уни ўшқириб ҳақорат қилишга ҳаққи йўқ. Гарчи кенг тарқалмаган бўлса ҳам, лекин баъзи кишилардаги одамларга бақириб гапириш одатини жуда ёмон кўраман. Хўжалик раҳбари ҳам, партия раҳбари ҳам шуни унутмаслиги кераккн, унинг қўл остидаги кишилар фақат хизмат тақозоси билан тобе кишилардир, улар директор ёки мудирга эмас, балки партия ва давлат ишига хизмат қиладилар... Одамларнинг иззат-нафсини камситиш, уларнинг қадр-қимматини таҳқирлаш сира мумкин эмас». Бу ҳар бир партия, совет, касаба союз ва комсомол ходими, хўжалик раҳбари, қолаверса, жамиятимизнинг ҳар бир аъзоси учун ҳаётий норма бўлиб ҳисобланади.

Халқнинг юксак ишончини, ҳурмат-эътиборини қозонган, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажариш йўлида жонбозлик ва ватанпарварлик намуналарини кўрсатаётган Жиззах районидаги «Москва» колхози раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ота Носировни ширинсухан, хушфеъл ва камтар раҳбар сифатида тилга олишади. Унинг қабулига кирган ҳар қандай киши албатта хурсанд бўлиб чиқади. Ҳақиқий коммунист, ташкилотчи ишбоши, ташаббускор етакчи, юксак фазилатли раҳбар шахсий ибрати, кишиларга ғамхўр ва меҳрибонлиги билан обрў-эътибор топиб келмоқда. Юксак ишончни оқлаш, партия ва халқ ишига садоқат билан, чуқур масъулият ҳис этиб хизмат қилиш, давр билан ҳамнафас, омма билан ҳамфикр бўлиш, қўполлик ва дағалликдан йироқ туриш у кишининг ҳаётий қонунига айланиб қолган.

Республикамизда сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан етук, юксак маданиятли, хушмуомала ва одамларга меҳрибон, коллективни улкан вазифаларга сафарбар эта оладиган, коммунистга хос камтарлик ва принципиаллик фазилатларига эга бўлган кишилар жуда кўп. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида раҳбарлик лавозимларида самарали ишлаб келмоқдалар.

Инсон кўнгли бамисоли гул. У шу қадар нозикки, бир оғиз ширин сўз билан кўнглини тоғдек кўтариб юбориш ёки бир калима дағал сўз, қўпол муомала билан киши дилини вайрон қилиш мумкин. Азамат халқимиз «буғдой нонинг бўлмаса ҳам, буғдой сўзинг бўлсин», «сўздан сўзнинг фарқи бор, ўттиз икки нархи бор», деб бежиз айтмайди. Лекин, афсуски, баъзан қўполлик ва дағалликка йўл қўйилган ҳолларга ҳам дуч келамиз. Бу эса жойларда ишнинг орқага кетишига, оқибат-натижада аҳолининг кўплаб шикоятларига сабаб бўляпти. Наманган область Маданият саройи директори З. Дадабоев ана шундай раҳбарлардан бўлиб чиқди. У ўзи билан бирга ишлайдиган ходимларга қўпол муомалада бўларди. «Наманган гуллари» халқ ансамблининг собиқ бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Т. Содиқов, халқ қўғирчоқ театри директори Э. Мусиенколар мазкур Маданият саройини тарк этишига ҳам муассасада психологик иқлимнинг носоғломлиги сабаб бўлди. Пировардида ходимларга қўпол муомалада бўлгани учун З. Дадабоевни область партия комитети ишдан олиб ташлади.

Баъзан шундай ҳоллар ҳам учрайди: у ёки бу ташкилотнинг раҳбари ёш, талабчан ва принципиал, ишбилармон ва тиниб-тинчимас. Айрим ишёқмас ходимлар бундай талабчанликни дағалликка, қўполликка йўйишади, сўнг шикоятбозликка ўтишади. Юмшоқ муомала ҳам ҳамиша ишга фойда берадиган даражада бўлиши керак. Борди-ю раҳбар лапаш, бўш бўлса, бундай коллективда ҳам интизомнинг бўшашиб кетиши турган гап. Раҳбар юксак ахлоқли ва маънавий пок, тадбиркор ва ақлли, меҳрибон ва принципиал бўлиши керак. Чуқур билим ва бой тажрибага, яхши хулқ-атвор ва чин инсонийлик фазилатларига эга бўлган раҳбаргина эл-юрт ишончини оқлаши мумкин. Савлат тўкиб кийинса-ю, билимини оширмаса, кундалик ҳаёт вазифалари билан қизиқмай, димоғи кўтарилиб кетса, кишилар билан қўпол муомалада бўлса, бундай раҳбар узоққа боролмайди.

Сўз жароҳати жуда оғир бўлади. Ноўрин айтилган ҳар бир калима ўзининг хавфли таъсирига эга. Ҳамиша тажанг бўлиб юрадиган, ўзидан бошқаларни ёқтирмайдиган кишилар теварак-атрофдагилар иззат-нафсига тегувчи иборaларнинг қанчалик қаттиқ ботишини, киши асабига тегишини ҳатто хаёлларига ҳам келтирмайдилар. Ишда шундай воқеалар ҳам бўлади. Раҳбар корхона ёки ташкилотга кайфияти бузилиб ёки ишдаги бирор кўнгилсизликдан хафа бўлиб келади-ю, оғзидан бирор қўпол сўз чиқиб кетади. Шу тариқа раҳбар билан унинг қўли остидаги ходимлар ўртасида совуқчилик бошланади. Натижада бу нарса ишга салбий таъсир қилмай қолмайди. Қўполлик ва дил хиралик кишилар соғлиғига ҳам путур етказади.

Меҳнат коллективларидаги психологик муҳит одамларнинг бир-бирига муносабати ва муомаласи билан ҳам белгиланади. Муомала — бу инсон кўркининг мезони. Коллективдаги ўзаро аҳиллик ва тотувлик, ҳамдардлик ва иноқлик кишилар руҳини кўтарибгина қолмай, уларнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшади, янгидан-янги изланишлар сари даъват этади.

Хушмуомалали бўлиш, ширинсуханлик ва меҳрибонлик киши умрига умр ва ҳаётимиз кўркига кўрк бағишлайди. Бу фазилатлар инсонни улуғлайдиган фазилатлардир. Ҳамиша ва ҳар қандай шароитда ҳам хушфеъл бўлиш ҳар бир раҳбар, ҳар бир киши учун ҳам қарз, ҳам фарз.

ПАХТА ШТАБИ

Телефонлар: 337343 • 337604

МАШИНАЛАР УНУМЛИ ИШЛАЯПТИ

Бу йилги пахта йиғим-терими мавсумида Сурхондарё области пахтазорларида 2668 та терим агрегати жавлон уради. Шу кунларда уларнинг ярмидан кўпи юксак унум билан ишлатилаётир. Машина теримида Шўрчи ва Сариосиё районлари олдинда бормоқда. Бу районларда ҳар бир терим агрегати билан кунига ўртача 4,5-5 тоннадан пахта териб олишга эришиляпти.

Областда пешқадам механик-ҳайдовчилар сафи тобора ошиб бормоқда. Ленин йўли районидаги Будённий номли совхознинг механик-ҳайдовчиси Хўжамқул Рустамов мавсумда 600 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган эди. У ҳар куни пўлат этакдан 20 тоннага етказиб дурдона тўкаётир. Донгдор механизаторнинг шу кунгача терган пахтаси 170 тоннадан ошди. Шу совхознинг моҳир механик-ҳайдовчиси Холмўмин Сафаров ҳам мавсумда 600 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилган. Мана, уч кундирки у ўз агрегати билан 30 тоннага етказиб пахта термоқда. Шу райондаги Охунбобоев номли совхознинг механик-ҳайдовчиси Шукур Ҳазратов ҳам юксак кўрсаткичга эришяпти. У ҳар куни 25-27 тоннадан пахта териб, хўжалик хирмонига барака киритаётир.

Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозидан Шерпўлат Жўраев билан Райим Расулов, Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» совхозидан Жовли Абдурауповлар ҳам машинада пахта теришда илғорликни қўлдан бермаётирлар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари СССР Конституциясининг бир йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш юзасидан тўққиз ойлик планни муддатидан олдин — 21 сентябрь куни бажардилар.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш плани 26 сентябрь куни бажарилди. Ой охиригача пландан ташқари қўшимча равишда 5 миллион сўмлик хизмат кўрсатилади.

* * *

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш техника таъминоти давлат комитети корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш, ишлар ва хизмат кўрсатиш ҳажми юзасидан тўққиз ойлик планни 22 сентябрь куни муддатидан илгари адо этдилар. Машина-трактор паркига, автомобиль транспортига, чорвачилик фермаларига техникавий хизмат кўрсатиш топшириқлари ошириб бажарилди.

* * *

Ўзбекистон ССР Енгил саноат ходимлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, 23 сентябрда тўққиз ойлик планни бажардилар.

(ЎзТАГ).

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

◆ ТЕРИМДА ЮКСАК СУРЪАТ ВА СИФАТ БЎЛИШИГА ЭРИШАЙЛИК.

◆ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ БОКУДА СЎЗЛАГАН НУТҚИДА БАЁН ҚИЛИНГАН ҚОИДА ВА ХУЛОСАЛАР ИШИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР ПРОГРАММАСИДИР.

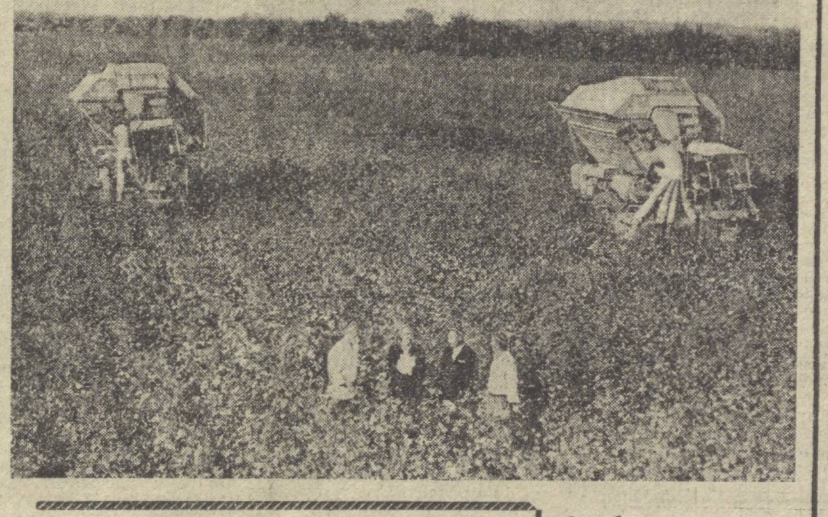

5 700 000 ТОННА „ОҚ ОЛТИН" УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида).

Бухоро	3,01	42,27	3,63	24,32
Фарғона	2,86	38,51	2,61	17,21
Наманган	3,65	34,33	3,86	20,22
Андижон	3,46	32,05	4,10	19,17
Сурхондарё	2,59	30,66	2,96	22,10
Қашқадарё	2,73	28,05	2,63	17,52
Тошкент	2,45	9,55	2,29	5,37
Самарқанд	1,04	5,45	0,54	1,13
Жиззах	1,20	4,15	1,37	3,52
Хоразм	0,97	3,69	0,12	0,20
ҚҚ АССР	0,58	2,50	—	—
Сирдарё	0,52	2,35	0,51	1,53
Республика бўйича:	2,22	21,53	2,12	11,21

Шу жумладан ингичка толали пахта

Бухоро	1,74	29,60
Наманган	0,46	27,28
Сурхондарё	1,27	16,55
Қашқадарё	1,08	10,14
Республика бўйича:	1,23	16,24

Республикамиз пахтазорларида терим суръати кун сайин оширилаётир. Дала суворийлари терим агрегатларини юксак унумларда ишлатиб, «оқ олтин» хирмонларига барака киритмоқдалар. Пахта теримида Наманган области механизаторлари пешқадамлик қилишяпти. Улар кунига йиллик планнинг деярли тўрт процентн миқдорида пахта теришяпти. Пойтахт области заршуносларн ҳам терим суръатини оширмоқдалар. Суратларда: юқорида Бекобод районидаги «Партия XXV съезди» совхозининг чевар теримчиси М. Аллашукурова. У кунига 140-160 килограммдан пахта теряпти. Ўртада Наманган районидаги Оржоникидзе номли колхознинг моҳир механизатори Эргашали Қодиров. У бу йилги мавсумда 250 тонна пахта териш иштиёқида меҳнат қилиб, кунига 7-8 тоннадан «оқ олтин»ни бункеридан тўкмоқда. Пастда эса шу колхоз пахтазорларида машина терими акс эттирилган.

Т. МАҲКАМОВ, П. АКБАРОВ, Ҳ. ҲАЙДАРОВ (ЎзТАГ) фотолари.

СУРЪАТ ОТИНИ ҚАМЧИЛАБ

ШОФИРКОН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Гектаридан 19—20 центнердан пахта олиб келган қолоқ хўжаликлар базасида Ильич номли совхоз ташкил этилганига беш йил бўлди. Шу муддат ичида совхоз экин майдонлари янги ўзлаштирилган ерлар ҳисобига 2700 гектар кенгайтирилди. Хўжаликда пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлиги йилдан-йилга ошиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларига жавобан фидокорона меҳнат қилаётган совхоз ишчилари бу йил она-Ватанга 10 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун кураш олиб боришяпти. Ғўза дефолиациясини барвақт ўтказган хўжалик механизаторлари районда биринчилар қатори машина теримини бошлаб юбордилар. Мавжуд 40 та терим агрегатининг ҳаммаси далаларга олиб чиқилди. Пахта йиғим-терими ипатоволиклар методи асосида ташкил этилди. Терим бошлангандан буён ўтган қисқа муддат ичида совхоз давлатга 3 минг тоннадан зиёд аъло сифатли «оқ олтин» топширди. Бу йиллик пахта тайёрлаш планининг 50 процентини ташкил этади. Хўжалик ҳар куни йиллик планнинг 4,6—5 проценти миқдорида пахта тайёрлаяпти.

Жамол Муҳсимов, Мансур Одиловлар бошлиқ 50 центнерчи бригадаларнинг азамат коллективлари шу кунларда мажбурият ҳисобига пахта топширишяпти. Бир неча бригада ғалаба манзилига етиш арафасида турибди. Ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган Қурбон Раҳматов, Қаюм Каримов, Аваз Темировлар бошлиқ бригадалар шулар жумласидандир.

Кенжа Рўзиев, Салоҳиддин Шарипов, Тўра Саидов, Саид Шарипов, Исомиддин Муҳсимов каби серғайрат механик-ҳайдовчилар ҳар куни ўз «зангори кема»лари бункеридан 8—10 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқдалар. Уларнинг ҳар бири мавсум бошидан буён терган пахтаси 90—100 тоннадан ошиб кетди.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

Учқўрғонликлар ташаббусига кенг йўл

ЮКСАК СИФАТ УЧУН

Учқўрғонлик пахта усталари, пахта тозалаш ва ёғ-экстракция заводлари ходимларининг ватанпарварлик ташаббуси ишлаб чиқаришда юқори сифат ва самарадорликни таъминлашда катта аҳамиятга эгадир. Дарҳақиқат, пахтакорлар ва саноат ходимларининг меҳнат ҳамкорлиги юксак пировард натижаларга эришишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади. КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавобан пахтанинг сифатини ошириш, уни тўхтовсиз қабул қилиш, ҳосилни яхши сақлаш ва ундан сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлашни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз, деб биламиз. Заводимиз коллективи қабул қилган ва область партия комитети маъқуллаган социалистик мажбуриятларда бу йилги ҳосилни териш ва тайёрлашда завод билан колхозлар ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилган.

Бу мажбуриятларга кўра, 1978 йил ҳосилидан ишланадиган тола ва момиқнинг тўла юз проценти ГОСТ нормасида бўлиши таъминланади. Бутун йил давомида рекламациясиз ишлашимиз, бунинг учун пахтани қабул қилишнинг дала — бункер — прицеп — завод схемаси бўйича узлуксиз технологияси амалга оширилади. Ҳосилнинг нобуд бўлиши ва ифлосланишига йўл қўймаймиз. Бу йил давлат планини 22 декабргача бажариш, пландан ташқари 700 тонна тола, 75 тонна момиқ ишлаб чиқариш мажбуриятини олдик. Хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш йўли билан 100 тонна пахта, 260 минг киловатт-соат электр энергияси иқтисод қилинади.

Биз ҳозир янги ҳосилни қайта ишлашга киришдик. Пахтани тозалаш ва қайта ишлаш технологиясини такомиллаштирмоқдамиз. Завод мутахассислари, тайёрлов пунктларининг ходимлари колхоз далаларида бўлиб пахта сифатли терилиши, айниқса, машина теримининг сифатини оширишга амалий ёрдам кўрсатишяпти. Коллективимиз мамлакатга юқори сифатли пахта етказиб бериш йўлида ўзининг куч-ғайратини аямайди.

Тоҳир ЖУМАНИЕЗОВ,
Ҳазорасп пахта тозалаш заводи директори.

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН ЖАВОБ ҚАЙТАРАМИЗ

Колхозимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советн Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бокудаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқини зўр диққат-эътибор билан тингладилар ва газеталардан ўқиб чиқдилар. Леонид Ильич биз, қишлоқ меҳнаткашларига мурожаат қилиб, ҳозир ҳосилни йиғиштириб олишнинг якунловчи босқичида йиғим-терим билан, ҳосилни ташиш ва қабул қилиш билан банд бўлган, унинг сақланиши ва қайта ишланиши учун жавобгар бўлган кишиларнинг ҳаммаси куч-ғайратларини янада кўпроқ сафарбар этиб, ҳамжиҳатлик билан ишлашини вазият тақозо этаётганлигини таъкидлаб ўтди. Колхозимиз пахтакорлари бу сўзларни «оқ олтин»ни йиғиштириб олишдаги барча ишларда ижодий, зўр ғайрат билан меҳнат қилишга даъват сифатида қабул этдилар.

Колхозимиз пахтакорлари КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларига жавобан ўнинчи беш йилликнинг учинчи зарбдор йилида 1445 гектар майдоннинг ҳар гектаридан қирқ беш центнердан «оқ олтин» териб оламиз, етиштирилган ҳосилнинг камида етмиш процентини механизмлар билан терамиз, деб сўз бердилар. Бу вазифани муваффақиятли уддалаш учун хўжалигимизнинг пахта чамандек очилган далаларида учта терим-транспорт отрядига бирлашган ўн учта пахта терадиган комбайн тўхтовсиз ишлаб турибди. Колхоз Ўзбекистоннинг катта хирмонига ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик планга нисбатан қарийб етмиш процент пахта топшириб, Қува район хўжаликлари ўртасидаги меҳнат мусобақасида пешқадамлик қилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бокуда сўзлаган нутқи бизларни янги меҳнат зафарларига чорламоқда. Биз эндиликда ўзимизнинг дастлабки мажбуриятларимизни қайта қараб чиқдик ва давлатга пахта сотиш йиллик планини СССР янги Конституцияси бир йиллигига, социалистик мажбуриятларни эса 1978 йил еттинчи ноябрга қадар бажаришга аҳд қилдик.

Турғунбой МАМАДАЛИЕВ,
Қува районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

БУЛУНҒУРЛИКЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Булунғур районининг меҳнаткашлари социалистик мусобақада муваффақиятни қўлга киритдилар: узум сотиш плани муддатидан илгари бажарилди. Давлатга 36.700 тонна юқори сифатли узум топширилди. «Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги» совхози 8 минг тонна узум ва мева топшириб, уч йиллик планни адо этди. «Булунғур», «Красногвардейский», Улуғбек номли, Фозил Йўлдош номли, Навоий номли, Гагарин номли совхозлар эришилган муваффақиятга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Райоининг ихтисослаштирилган хўжаликлари давлатга дон, мева, полиз маҳсулотлари, тухум ва қоракўл топшириш юзасидан халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажардилар. Сабзавот ва картошка муваффақиятли суратда йиғиб-териб олинмоқда.

Мавсумда 650 тонна

Республиканинг донгдор механизатори, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ҳайрулла Шаропов «Сурхон» экспериментал хўжалигида бир ҳафталик иш мобайнида машинаси бункеридан хирмонга бир юз эллик тонна пахта топширди. У ана шу пахтанинг анчагина қисмини хўжаликнинг энг кекса пахтакорларидан бири Камол Баратов раҳбарлик қилаётган бригада далаларида териб берди.

Ҳ. Шаропов ўтган йили мавсумда 610 тонна пахта териб, Сурхондарёда энг юқори кўрсаткичга эришган эди. У КПСС Марказий Комитети июль Пленумига жавобан бу йил 650 тонна пахта териб беришга аҳд қилди.

(ЎзТАГ).

«ВЕНЕРА-11» ВА «ВЕНЕРА-12» УЧИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 25 сентябрь (ТАСС). 9 ва 14 сентябрь кунлари учирилган планеталараро «Венера-11» ва «Венера-12» автомат станциялари ҳамон учиб бормоқда.

Ўтган давр ичида станциялар билан 39 марта радиоалоқа сеанси ўтказилди, сеансларда ҳаракат траекторияларининг параметрлари ўлчанди, борт системаларининг иши контрол қилинди, Ерга илмий ва телеметрия ахбороти юборилди.

Учиш программасига мувофиқ станцияларнинг ҳаракат траекториялари тўғрилаб қўйилди. Тўғрилангандан кейин ўтказилган ўлчовлар шуни кўрсатдики, «Венера-11» ва «Венера-12» станциялари ҳисоблаб қўйилганига яқин траекториялар бўйлаб ҳаракат қилмоқда ҳамда уларнинг биринчиси Венера планетаси атрофига 1978 йил 25 декабрда ва иккинчиси 21 декабрда етиб боради.

25 сентябргача «Венера-11» станцияси Ердан 5,5 миллион километр ва «Венера-12» станцияси 4,1 миллион километр узоқлашди.

Телеметрия ахбороти маълумотларига кўра, станциялар ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотни ишлаб чиқмоқда.

ЮКСАК МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Гулистон сут заводининг меҳнатчилари СССР Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллигига пландан ташқари қаймоғи олинмаган беш юз тонна маҳсулот туҳфа қилди.

Корхонада асбоб-ускуналар модернизация қилинганлиги, технология жараёни такомиллаштирилганлиги натижасида шундай муваффақиятга эришилди. Йил охирига қадар бу ерда планга қўшимча яна етмиш тонна маҳсулот ишлаб чиқарилади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚОЗОҒИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АКАДЕМИГИ Ш. Т. ТОЛИПОВни ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Химия фанларини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари, кўп йиллик илмий-педагогик фаолияти учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг кафедра мудири, Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг академиги Шукур Толипович **Толипов Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1978 йил 25 сентябрь.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЮКСАЛТИРИШ УЧУН КУРАШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми Коммунистик партия фаолиятида, бутун совет халқи ҳаётида зўр тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлди. Пленум бутун диққат-эътиборни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг энг актуал проблемаларини ҳал этишга, капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишга, меҳнаткашларни КПСС XXV съезди белгилаган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга сафарбар қилишга қаратди.

Пленум қишлоқ хўжалигини ҳамда уни индустриялашни ва фан-техника тараққиётини таъминлайдиган тармоқларни янада ривожлантиришнинг асосий йўналишларини белгилаб берди, қишлоқдаги социал-иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш учун кенг имконият очди. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумидаги докладида ўртоқ Л. И. Брежнев уқтириб ўтганидек, «бу нарса ўн биринчи беш йиллик планни ишлаб чиқиш, қишлоқ хўжалигини экономиканинг юксак даражада ривожланган секторига айлантириш юзасидан партия ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун принципиал аҳамиятга эга бўлади».

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг ҳужжатлари муҳим назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлиб, Лениннинг аграр масала хусусидаги таълимотига катта ҳисса қўшади. Пленумнинг принципиал йўл-йўриқлари ва хулосаларини ишлаб чиқишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг роли катта бўлди.

I.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми Коммунистик партиянинг ҳозирги аграр сиёсати асосларини белгилаб берган эди, бу асослар Марказий Комитетнинг шундан кейинги Пленумларида ва партия съездларида чуқурлаштирилди ҳамда ривожлантирилди. Партия ишлаб чиқилган йўлдан қатъият билан олға бориб, кўпгина аграр проблемаларни ҳал этишга муваффақ бўлди. Ўтган ўн икки йил мобайнида қишлоқнинг иқтисодий ва социал ривожида олға томон катта қадам қўйилди. Деҳқончилик ва чорвачилик ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 1971—1977 йилларда Марказий Комитетнинг 1965 йилги март Пленумидан аввалги ана шундай даврга нисбатан сал кам 35 миллиард сўмлик миқдорда ёки 1,4 баравар кўпайди. Дала ҳосилдорлиги ва ферма маҳсулдорлиги анча ошди. Чунончи, дон етиштириш йилига ўрта ҳисобда 61,5 миллион тонна, қанд лавлаги — 25, пахта — 3, картошка — 5,5, сабзавот етиштириш 6,8 миллион тонна ортди. Ҳозир мамлакат ўн икки йил аввалгига қараганда 4,8 миллион тонна кўп гўшт ва 25 миллион тонна кўп сут олмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг фаровонлигини оширишга сезиларли таъсир қилди: юқори сифатли маҳсулот истеъмол қилиш ошди, озиқ-овқат структураси яхшиланди. Аҳоли 28 миллион кишидан зиёд кўпайган бўлишига қарамай, мамлакатда жон бошига гўшт истеъмол қилиш 1965 йилдаги 41 килограммдан 1977 йилда 57 килограммга етди, сут истеъмол қилиш 71 килограммга, сабзавот 17, мева 13 килограмм, тухум истеъмол қилиш юз дона миқдорида кўпайди.

Маълумки, бундай силжишлар ўз-ўзидан содир бўлгани йўқ. Улар — партия комитетларининг катта ташкилотчилик ва сиёсий-оммавий ишлари, деҳқонлар, ишчилар, зиёлиларнинг ғайрат билан қилган меҳнати натижасидир. Шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг бирлашган куч-ғайратлари туфайли қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашни кучайтириш, унинг моддий-техника базасини, аввало механизациялаш, химиялаш ва ерларни мелиорациялаш суръатларини тезлаштириш ҳисобига анча мустаҳкамлаш мумкин бўлди.

Партия билан ҳукумат мамлакатнинг умумий иқтисодий потенциалидан анча кенг фойдаланиш, миллий даромад тақсимоти пропорцияларини қишлоқ хўжалиги фойдасига ўзгартириш йўлини тутишни мақсадга мувофиқ деб топдилар. Совет ҳокимиятининг ҳамма йиллари давомида бу тармоққа сарфланган 385 миллиард сўмдан 277 миллиард сўми ёки деярли тўртдан уч қисми кейинги ўн икки йилга тўғри келади. Давлатнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг муттасил юксалишини таъминлаши лозим бўлган индустриал комплексни ҳосил қилувчи саноат тармоқларига ҳам сарфлаётган маблағлари анча кўпайди.

Кўрилган тадбирлар туфайли қишлоқ хўжалик корхоналарининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ҳозир 1965 йилги даражадан 2,8 баравар ошиб кетди. Хўжаликларнинг энергетика қувватлари 232 миллион от кучидан 525 миллион от кучига етди, ҳар бир ходим меҳнатининг энергия билан таъминланиши 2,5 баравар ортди. Моддий техника ресурслари етказиб бериш кўпайтирилганлиги дала ва фермалардаги меҳнат унумдорлигини анча ошириш имконини берди. Ўн икки йил мобайнида меҳнат унумдорлиги 1,7 баравар кўтарилди, бу эса йилига 16 миллион кишининг меҳнатини тежаб қолишга тенг келади.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, унинг самарадорлигини оширишда ишлаб чиқаришни кенг миқёсда химиялаш ва ерларни мелиорациялашнинг аҳамияти муҳим. Қишлоққа минерал ўғит етказиб бериш 27 миллион тоннадан 77 миллион тоннага етди. Мелиорация қилинган ерлар майдони деярли икки ҳисса кўпайиб, 27 миллион гектарга етди. Ҳозир бу ерлар деҳқончилик жами ялпи ҳосилининг чорак қисмидан кўпроғини бермоқда.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уни интенсивлаш билан бирга жамиятнинг бош ишлаб чиқарувчи кучида — ишчи кучида, қишлоқ кадрларида ҳам чуқур ўзгаришлар рўй берди. Мутахассислар билан механизаторларнинг сони ва малакаси муттасил ортмоқда. Ҳозир бир хўжаликка ўрта ҳисобда 29 нафар дипломли агроном, зоотехник, инженер, экономист тўғри келмоқда. Ишлаб чиқаришда машғул бўлган ҳар беш кишининг бири механизатордир. Механизаторлар жами 4,2 миллион кишидан ошиб кетди, улар қишлоқдаги ҳал қилувчи куч бўлиб қолди.

Ўтган йилларда колхоз ва совхозларнинг экономикасида, қишлоқларнинг социал қиёфасида катта ўзгаришлар рўй берди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва харид қилишни планлаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришни такомиллаштириш чоралари кўрилди. Совхоз ва колхоз ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш анча ошди, уларнинг пенсия таъминоти ва социал страхованиеси яхшиланди. Қишлоқдаги уй-жой ва маданий-маиший қурилиш кенгайтирилди.

Экономиканинг аграр секторида эришилган муваффақиятлар шубҳасиз. Бироқ, Марказий Комитетнинг 1978 йил июль Пленуми таъкидлаб ўтганидек, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг умумий даражаси жамиятнинг тез ўсиб бораётган эҳтиёжларига ҳамон жавоб бера олмайди. Бу тармоқда кўпгина камчиликлар ва танглиқлар бор. Қишлоқнинг моддий техника базасини янада мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш ва унинг самарадорлигини ошириш, шу тариқа яқин вақт ичида совет кишиларининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хом ашёга бўлган эҳтиёжларини анча тўлиқроқ қондириш соҳасида зўр ғайрат билан ҳаракат қилишга тўғри келади.

II.

Ўтган йилларнинг тажрибаси, эришилган натижалар Ленин партияси ҳозирги аграр сиёсатининг илмий асосланганлиги ва ҳаётий кучини яққол исботлаб турибди. Бундан келиб чиқадиган қонуниятли хулоса шуки, Марказий Комитетнинг 1965 йил март Пленуми ва шундан кейинги Пленумлари ҳамда партия съездлари ишлаб чиққан йўлдан бундан буён ҳам зўр сабот билан олға боравериш керак.

«Қишлоқ хўжалиги олдига унинг барча тармоқларини ҳар томонлама, муттасил ривожлантириб мамлакатни озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси билан ишончли таъминлашга эришиш асосий вазифасини қўймоқдамизки, — дейилади ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитет Пленумида қилган докладида, — уларни етиштиришнинг ўсиши халқнинг турмуш даражасини бундан кейин анча оширишни таъминлай оладиган бўлсин. Шу билан бир вақтда биз шаҳар билан қишлоқнинг моддий ва маданий-маиший турмуш шароитини яқинлаштириш вазифасини ҳал этиш учун кўпроқ куч-ғайрат сарфлашимиз лозим».

Партия шу вазифага асосланиб, ўн биринчи беш йилликнинг энг асосий марраларини ҳозирнинг ўзидаёқ белгилаб олди. Бу ўринда гап аввало ғалла ва гўшт етиштириш тўғрисида боряпти. Ялпи дон ҳосилини йилига ўрта ҳисобда 238-243 миллион тоннага етказиш лозим, 1985 йил охирига бориб эса 19,5 миллион тонна гўшт олиш белгиланди. Дала ва фермаларнинг бошқа маҳсулотлари ҳам кўпроқ етиштирилади. Маҳсулот етиштиришнинг белгиланган ҳажмлари ва уларни абсолют кўпайтириш режалари анча юқори. Шуни айтиш кифоя қиладики, гўшт етиштириш 1977 йилга нисбатан тўрт миллион тоннадан зиёд ошиши лозим.

Белгиланган марраларга эришмоқ учун колхозлар, совхозларнинг, аграр-саноат комплекси барча тармоқларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш зарур. Марказий Комитет июль Пленумининг қарорларида ҳам шу нарса кўзда тутилган. Партия қишлоқ хўжалигига капитал маблағни кўпайтиришдан иборат ўзининг принципиал йўлини бундан буён ҳам давом эттираверади. Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланаётган маблағнинг умумий ҳажмида капитал маблағнинг салмоғи эришилган натижадан паст бўлмаслиги керак. Айни вақтда план органларига қишлоққа ишлаб чиқариш ва хом ашёни қайта ишлаш воситалари етказиб берадиган тармоқларни жадал юксалтириш учун зарур ресурслар ажратиб беришни таъминлаш топширилди.

Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш йирик проблемалардан биридир. Кейинги йилларда бу соҳада бир талай иш қилинди. Аммо деҳқончилик ва чорвачиликдаги бир қанча ишларни бажариш учун машиналар мутлақо етишмаяпти. Ишлаб чиқаришнинг замонавий талабларига мувофиқ келмайдиган эскирган конструкциядаги техниканинг кўпгина турлари ҳамон ишлаб чиқарилмоқда. Бу эса меҳнатнинг кўплаб сарф қилинишига, ишларни ўтказиш муддатларининг бузилишига ва пировард натижада маҳсулотнинг нобуд бўлишига олиб боради.

Пленум қишлоқ хўжалигини механизациялашдаги танглиқларга алоҳида эътиборни қаратди ва КПСС Марказий Комитети билан ҳукуматнинг махсус қарорларини маъқуллади. Бу қарорларда белгиланган тадбирлар келгуси беш йилликда энг муҳим экинлар етиштиришни комплекс механизациялашни тугаллаш, фермалардаги, озуқа ишлаб чиқаришдаги қўл меҳнатини имкони борича қисқартиришга йўл очади. Далачилик ва чорвачиликдаги ишларни механизациялаш учун керакли техникани етказиб беришнинг умумий ҳажми 31 миллиард сўмликка етади ёки шу беш йилликдагига нисбатан деярли 1,4 баравар кўпаяди. 1981-1985 йиллар мобайнида хўжаликларга 600 мингта дон комбайни юборилади. Шу комбайнларнинг умумий парки анча кўпаяди, бу эса бошоқли экинлар ҳосилини йиғиштириб олиш муддатларини икки ҳисса қисқартириш имконини беради. Бошқа экинлар етиштиришни механизациялаш учун анчагина миқдорда машиналар етказиб берилади. Шу туфайли қанд лавлаги ковлаб олишга ҳозир сарфланаётган 22 кун ўрнига 12 кун кифоя қилишини мутахассисларнинг ҳисоб-китоблари кўрсатиб турибди. Картошка ҳосилини йиғиштириб олишни механизациялаш даражаси 40 процентдан 85 процентга, карам ҳосилини йиғиштириб олишни механизациялаш даражаси 75 процентга ва помидор ҳосилини йиғиштириб олишни механизациялаш даражаси 40 процентга етказилади.

Яқин йилларда тракторлар етказиб бериш кўпайтирилади, машиналарнинг қуввати оширилади. Янги серунум тракторларнинг намуналари яратилади, тиркама ва осма қуролларнинг қамрови кенгайтирилади. Партия қишлоқ учун керакли транспорт проблемасини ҳал этишга катта аҳамият беряпти. Қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган ихтисослаштирилган ва кўп юк ортувчи автомобиллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

Қишлоқ хўжалигини химиялаш бу тармоқни янада ривожлантириш соҳасида белгиланган программанинг муҳим бўғинидир. Ўн биринчи беш йилликда ўғит элтиб беришни 135-140 миллион тоннага етказиш кўзда тутилади. Бу 1977 йилдагидан деярли икки ҳисса кўпдир. Ўғитларнинг сифати оширилади, фосфат ўғитлар ишлаб чиқариш кўпаяди. Айниқса Ноқоратупроқ зонада нордон тупроқни оҳаклаш кенг миқёсда ўтказилади. Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини етказиб бериш кўпайтирилади. Шу хусусда давлатнинг махсус программасини ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Ниҳоят, Марказий Комитет Пленуми ташкилий соҳада қишлоқ хўжалик органлари системасида марказда ҳам, жойларда ҳам ягона агрохимия хизматини ташкил этишни зарур, деб топди, бу тадбир химиялаш воситаларидан фойдаланишни яхшилаш имконини беради.

Илгари бўлганидек, экинзорларни мелиорациялаш соҳасидаги ишларнинг катта комплекси кўзда тутилган. Суғориладиган ва захи қочирилган ерлардан фойдаланишни яхшилаш, уларни хўжалик жиҳатидан ўзлаштиришдаги қолоқликни тугатиш — бу соҳадаги марказий вазифадир. Ҳозир КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг топширувига биноан шу соҳада конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Бу тадбирлар Поволжьега ва мамлакатнинг бошқа бир қанча регионларига тааллуқли бўлади.

Марказий Комитет Пленумида партия аграр сиёсатининг энг муҳим таркибий қисми бўлган қишлоқ қурилиши масалалари батафсил кўриб чиқилди. Қишлоқни қайта қуришда анча туб бурилиш қилиш зарур, деб топилди.

Партия қишлоқдаги иқтисодий муносабатларни такомиллаштиришга катта эътибор бермоқда. Айрим маҳсулотларнинг харид нархлари оширилади, ўтган йилларда ноқулай об-ҳаво шароитларидан зарар кўрган бир қанча хўжаликларнинг кредит қарздорлиги учириб юборилди ва кечиктирилди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш ва рағбатлантиришни яхшилаш иши олиб борилмоқда, моддий рағбатлантиришнинг меҳнат натижалари билан, фондлар ва моддий резервлардан фойдаланиш билан алоқаси кучайтирилмоқда. Деҳқонларнинг ўз шериклари билан ўзаро муносабатлари такомиллаштирилмоқда. Хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграцияси негизида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш проблемаларига алоҳида эътибор берилди. Марказий Комитет Пленуми меҳнат ва ишлаб чиқаришни хўжаликлараро асосда бундан буён ҳам умумлаштириш қишлоқ хўжалиги самарадорлигини оширишнинг кучли омили эканлигини яна бир карра таъкидлади.

III.

Колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини муттасил мустаҳкамлаш дала ва фермалар маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш, қишлоқ хўжалигининг самарадорлигини ошириш учун пухта негиз яратади. Чорвачиликни жадал ривожлантириш — белгиланган программадаги энг муҳим вазифаларнинг биридир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида бундай деб уқтирилган: «мамлакат экономикаси ривожининг бутун бориши, халқ турмуш даражасининг муттасил ўсиши ҳозир чорвачиликни янада тезроқ юксалтириш вазифасини биринчи ўринга чиқариб қўймоқда».

Партия чорва ва парранда маҳсулдорлигини оширишни, тармоқни бошқаришнинг интенсив методларини, унинг сифат кўрсаткичларини яхшилашни гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришнинг асосий йўллари, деб билмоқда. Ўз-ўзидан равшанки, бу нарса чорва туёғини кўпайтириш соҳасидаги ишларни соқит қилмайди.

Марказий Комитет Пленуми гўшт етиштиришни кўпайтиришни чорвачилик соҳасидаги энг муҳим вазифа, деб белгилаб берди. Мамлакатнинг кўпчилик районларида гўшт ресурсларини кўпайтириш аввало мол гўшти етиштиришни кўпайтириш билан боғланган. Молни боқиб семиртириш муддатларини қисқартириш ва унинг гўштга топшириладиган вазнини 400—450 килограммга етказиш ва ундан ҳам ошириш бу соҳадаги бош масаладир. Гўшт чорвачилигининг мустақил ихтисослаштирилган тармоғини ташкил этиш ишини зўр ғайрат билан олиб бориш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Чўчқачилик ва гўштбоп паррандачиликни интенсив ривожлантиришга муҳим ўрин берилмоқда. Чорва молларни боқишнинг саноат технологиясидан кенг фойдаланаётган хўжаликлараро корхоналар ташкил этиш йўлидан бундан буён ҳам бораверинш вазифаси қўйилди. Ихтисослаштирилмаган колхоз ва совхозларнинг фермаларида бирталай резервлар бор, шу резервлардан бутун чоралар билан фойдаланиш лозим. Саноат корхоналарининг ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга ҳам бу гап тааллуқлидир. Аҳолининг шахсий хўжалиги имкониятларини ҳам эътибордан четда қолдириш ярамайди.

Чорвачиликни юксалтиришнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ем-хашак базасининг пухталиги билан белгиланади. КПСС Марказий Комитети билан ҳукуматнинг Пленум томонидан маъқулланган қарорларида ем-хашак етиштириш проблемасини тубдан комплекс ҳал этиш чоралари системаси белгиланган. Бу чоралар ҳамма турдаги ембоп экинлар етиштиришни анча кўпайтиришни, уни тайёрлашда ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашни, уни молга беришга тайёрлашни, ғамлаб қўйилган ем-хашакни яхши асрашни, уни зарур қўшимча моддалар билан бойитишни ўз ичига олади. Дуккакли дон ва мойли экинлар, беда, соя ва шу каби экинзорларни кенгайтириш ҳисобига озуқа миқдоридаги компонентлар, аввало оқсилнинг балансли бўлиши проблемасини ҳал этиш реал асосга қўйилмоқда. 1985 йилга борганда концентратлар ишлаб чиқаришни деярли икки ҳисса кўпайтириш учун омихта ем саноатини жадал суръатлар билан ривожлантириш лозим.

Ташкилий тартибдаги тадбирларга катта эътибор берилди. Колхоз ва совхозларда ҳам, шунингдек хўжаликлараро корхоналарда ҳам озуқа етиштиришга ихтисослаштирилган тармоқ характери бахш этилади. Фермаларни ем-хашак билан таъминлаш хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ишига баҳо беришдаги энг муҳим кўрсаткичларнинг бири бўлиб қолмоқда.

Чорвачиликни янада юксалтириш билан бирга дон етиштириш қишлоқ хўжалигида аввалгидек зарбдор иш соҳаси бўлиб турибди. Партия ўн биринчи беш йилликда донли экинлар ҳосилдорлиги жиҳатидан мамлакатда ўрта ҳисобда 20 центнерлик даражага, бир қанча йирик ғаллакор районларда эса 35—40 центнерлик маррага чиқиб олиш вазифасини қўймоқда. Ғаллазорларни кенгайтириш баъзи бир районларда муҳим резерв бўлиб қолмоқда. Тариқ, гречиха, жавдар, маккажўхори ҳосилини ошириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиниши керак.

Деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотлари — кунгабоқар, қанд лавлаги, пахта, картошка, сабзавот, мева етиштириш юзасидан анчагина ўсишга эришиш белгиланган. Бу соҳадаги асосий йўл — ҳосилдорликни оширишдан, маҳсулот етиштиришнинг янги технологиясини жорий этишдан, айниқса ҳосилни йиғиштириб олиш пайтида маҳсулотнинг нобуд бўлишини камайтиришдан иборат. Етиштирилган маҳсулотнинг ҳар бир килограмми сақланиб қолиниши, қайта ишланиши, истеъмолчига ўз вақтида, юқори сифатли қилиб етказиб берилиши зарур.

IV.

Партия раҳбарлигининг анча юқори савияси, омма орасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг бирмунча мукаммал методлари қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун курашнинг янги босқичига мувофиқ келиши лозим. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область комитетларининг КПСС Марказий Комитети июль Пленуми якунларини муҳокама қилган пленумлари, партия активлари, йиғилишлари айни шу нуқтаи назардан, талабчанликни ва кадрларнинг интизомини ошириш белгиси остида ўтди.

Ишлаб чиқаришни кенг миқёсда интенсивлаш, давлат ва колхозларнинг қишлоқ хўжалигига сарфлаётган маблағи кўпайиб бораётгани ҳар бир коллективнинг иш самарадорлиги ва сифатини янада оширишни объектив равишда талаб қилади. «Партиянинг стратегик шиори — самарадорлик ва сифат учун кураш, — деб таъкидланади Марказий Комитет Пленумининг қарорида, — қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ тармоқлар барча ходимларининг жанговар шиори бўлиб қолиши керак».

Ҳозир қишлоққа, аграр-саноат комплексининг бошқа тармоқларига сарфланаётган моддий ва молия ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш вазифаси биринчи ўринга қўйилмоқда. Барча хўжалик бўғинларида пастдан юқоригача иқтисод ва тежамкорлик учун, маҳсулот таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ҳар томонлама ошириш учун, хўжасизлик ва исрофгарчиликка қарши актив ва қатъиятли кураш авж олдириб юборилиши керак. Коммунистларнинг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг асосий диққат-эътибори дала ва фермалар маҳсулдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш юзасидан белгиланган планлар ва мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига қаратилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари қишлоқда ижодий ғайратни янада жўш урдириб юборди. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари партиянинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб бериб, илгари қабул этилган мажбуриятларни қайта кўриб чиқдилар ва анча юқори марраларни белгиладилар. Ростовдаги «Гигант» совхози коллективининг ташаббуси билан мамлакатда бу йилги маҳсулотни етиштириш ва сотиш планларини, шунингдек беш йилликнинг уч йили топшириқларини ошириб бажариш учун кенг ватанпарварлик ҳаракати авж олиб кетди. Кўпгина колхоз, совхозлар, бутун-бутун район ва областлар дон сотиш юзасидан оширилган мажбуриятларини муваффақиятли адо этдилар.

Яқинда Винница областидаги Ямполь райони лавлагикорлари ва қанд саноати ходимлари яхши ташаббус билан майдонга чиқдилар. Улар биргаликда мажбуриятлар қабул этишиб, мустаҳкам ҳамкорлик қилиш, лавлаги ҳосилини йиғиштириб олиш, тайёрлаш, асраш ва қайта ишлашнинг ягона комплекс планини амалга ошириш асосида юксак пировард натижаларга эришишга — бу йил ҳар гектар экинзордан 50 центнер оқ лавлаги олишга қарор бердилар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ямполь лавлагикорларига ва қандчиларига йўллаган мактубида уқтириб ўтилганидек, бу ташаббус муҳим аҳамиятга эга бўлиб, қишлоқ хўжалиги ва қайта ишлаш саноати тармоқлари ходимларининг социалистик мусобақасини ривожлантиришда янги босқич очади.

Партия ташкилотларининг, совет ва хўжалик органларининг вазифаси ватанпарварлик ташаббусларини қўллаб-қувватлашдан, колхозлар ва совхозлар, тайёрлов, транспорт ташкилотлари, қайта ишлаш корхоналари коллективлари белгилаган планларнинг амалга оширилишини қатъий назорат остига олишдан иборат. Ҳозир ҳосилни йиғиб олиш конвейерининг барча бўғинларидаги куч ва воситаларнинг тўғри жойлаштирилиши ҳақида ғамхўрлик қилиш, техникадан омилкорлик билан фойдаланиш, илғор иш усулларини кенг миқёсда ишга солиш муҳимдир.

Келгуси йил ҳосили учун пухта замин яратишга алоҳида эътибор берилиши керак. Кузги экинларни энг яхши муддатларда ва тўла ҳажмда экиб олиш, ерларни шудгор қилиб қўйиш, яхши сифатли уруғлик ғамлаш муҳимдир. Чорвадорларнинг ишлари кўп. Улар қишловга яхши ҳозирлик кўришлари, етарли миқдорда ем-хашак ғамлаб олишлари, фермаларнинг маҳсулдорлигини ҳар томонлама оширишлари лозим.

Ҳозир қишлоқ меҳнатчиларининг иши ва фикри-зикри жорий планларни ва уч йиллик топшириқларни шараф билан бажаришга, умуман ўнинчи беш йилликни бажариш учун яхши замин яратиб қўйишга қаратилган. Бу эса КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан белгилаб берган катта программани муваффақиятли амалга ошириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

В. КАРЛОВ,
КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлимининг мудири.

(«ПРАВДА» газетасидан).

КОММУНИСТЧАСИГА ИШЛАЙМИЗ ВА ЯШАЙМИЗ

Москваликлардан икки миллиондан ортиқ кишига коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак ном берилган. Пойтахтдаги икки юзга яқин корхона ва ташкилот коммунистик меҳнат коллективи номини олган. Уларнинг ижтимоий ишлаб чиқариш манфаатлари тўғрисидаги, кишиларни тарбиялаш ҳақидаги астойдил ғамхўрлиги Москванинг барча меҳнаткашлари учун илҳомбахш намуна бўлмоқда.

Бу ерда, Ватанимиз пойтахтида, 20 йил муқаддам меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати бошланган эди. Пойтахт корхоналари ва ташкилотлари коллективлари, коммунистик меҳнат зарбдорларининг 25 сентябрь куни бўлиб ўтган йиғилиши шу ҳаракатнинг вазифаларига, план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани янада ривожлантириш масалаларига бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин доклад қилди.

Йиғилишда москваликларнинг оммавий меҳнат қаҳрамонлигини кўрсатувчи мисоллар айтиб ўтилди.

Корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг вакиллари, коммунистик меҳнат зарбдорлари шаҳарнинг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, пойтахт халқ хўжалигининг барча тармоқларида 1978 йил планлари ва мажбуриятларини ҳамда умуман беш йилликни сўзсиз бажаришни таъминлаш учун бошланган мусобақани янада кенг авж олдиришга даъват қилдилар.

КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул этилди. (ТАСС).

ТОШКЕНТДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР

26 сентябрь куни Тошкентда Осиё мамлакатлари савдо ходимлари касаба союзларининг халқаро семинари ўз ишини бошлади. Бу семинарни ана шу тармоқ касаба союзлари халқаро бирлашмаси халқаро меҳнат ташкилоти билан ҳамкорликда уюштирди. Семинарда СССР давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимларининг марказий касаба союзи қатнашмоқда. Тошкентдаги учрашув шу жиҳатдан муҳимки, Осиё мамлакатлари савдо ходимларининг вакиллари ана шу халқаро бирлашма ташкил топганидан буён ўтган йиллар мобайнида биринчи марта тўпланишди. Семинарда Бангладеш, Ҳиндистон, Ироқ, Ливан, Малайзия, Монголия Халқ Республикаси, Яман Халқ Демократик Республикаси, Совет Иттифоқи, Туркия, Филиппин, Шри Ланка ва Япония касаба союз марказларининг вакиллари иштирок этмоқдалар. Жаҳон касаба союзлари федерацияси ва халқаро меҳнат ташкилотининг вакиллари, тармоқ касаба союзлари халқаро бирлашмаси ижроия бюросининг аъзолари семинарда меҳмон сифатида ҳозир бўлдилар.

Осиё мамлакатларидаги савдо ходимларининг меҳнат шароитлари ва тармоқ касаба союзларининг ҳуқуқларига, халқаро меҳнат ташкилотининг савдо ходимларига тааллуқли турли конвенцияларини ратификация қилиш ва қўлланиш соҳасида касаба союзларнинг фаолиятига бағишланган докладлар семинар муҳокамасига қўйилди.

Умумий мунозара бошланиши олдидан тармоқ касаба союзлари халқаро бирлашмасининг раиси, СССР давлат савдоси ва матлубот кооперацияси касаба союзи Марказий Комитетининг раиси А. Г. Шалаурова нутқ сўзлади. У касаба союзларининг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш муҳимлигини, қуролсизланиш ва ҳарбий бюджетларни қисқартириш учун, тинчлик, халқаро кескинликни юмшатиш учун биргаликда кураш олиб бориш зарур эканлигини таъкидлади.

Тармоқ касаба союзлари халқаро бирлашмасининг бош секретари Адам Гертинишан (Румыния), Ўзбекистон касаба союз ва савдо ташкилотларининг раҳбарлари семинар қатнашчиларини табрикладилар.

Семинарнинг ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров қатнашмоқда.

Семинар бир неча кун давом этади. (ЎзТАГ).

ВЛКСМ 50 йиллиги номли Андижон трикотаж фабрикасининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли бўёқчиси Турсунали Холматов нормадаги иккита ўрнига бешта бўёқ машинасида ишлаяпти. Бу унга беш йилликни икки ярим йилда бажариш имконини берди. Чапдаги суратда коммунист Т. Холматов.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасининг Сергелидаги авиакорхонаси учувчилари халқ хўжалигининг турли соҳаларида фаол хизмат қиляптилар. Ўнгдаги суратда «МИ-8» вертолётининг экипажи (чапдан ўнгга): командир Б. Митрохин, иккинчи учувчи В. Бондаренко ва борт механик Н. Иванов.

В. Молгачёв ва И. Глауберзон фотолари.

МАЖБУРИЯТЛАР БАЖАРИЛДИ

«Сурхангидрострой» трестининг коллективи Шеробод магистрал каналида насос станцияси қурилишини ниҳоясига етказиб, СССР Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларини бажарди. Илгари Остона каналида фойдаланишга топширилган насос станциялари ва ўнлаб километр ирригация ва мелиорация шаҳобчалари билан биргаликда бу иншоот гидроқурувчиларнинг уч йиллик иш программасини ташкил этди.

Ҳозир коллектив Тўпаланг гидроузелида ишларни юксак суръатлар билан давом эттирмоқда. Бу гидроузел Денов ва Сариосиё районларидаги катта-катта каналларга сув беришнинг тартибга солинишини таъминлайди.

БУТУНИТТИФОҚ ВИСТАВКАСИГА

Ўзбек рассомлари, графиклари, ҳайкалтарошларининг йигирма тўртта асари «Советлар мамлакатининг ёш гвардияси» Бутуниттифоқ виставкасига жўнатилди. Бу виставка ВЛКСМнинг 60 йиллиги шарафига Москвада очилади. Комсомолнинг қаҳрамонона ўтмиши, ёшларнинг кундалик меҳнатлари ўзбекистонлик авторлар асарларининг етакчи мавзуларидир.

Республика рассомлари асосан ёш авлодга мансуб вакиллардир. Бунда ёш график Владимир Валиевнинг, сураткашлардан Флорида Гамбарова, Инна Васильева, Саъдулла Абдуллаевнинг асарлари бор.

(ЎзТАГ).

ТОШТЕПА ҚАҲРАМОНЛАРИ

Ёзувчи ён дафтаридан

Назир САФАРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

Жиззах районидаги Навоий номли колхоз ривожини ўттиз-қирқ йил мобайнида кузатиб келаман. Бу колхозни ташкил қилган ва умрининг охиригача раис бўлиб хўжалик шуҳратини республикамизга таратган собиқ батрак, меҳнат ветерани, коммунист Ўрдушбобо Муқимов номини ҳануз ҳамшаҳарлари ҳурмат билан тилга олишади. Колхоз фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштиришда илғор бўлиб қолмасдан, шамолдан тез учар, зотли отлари билан ҳам мамлакатимизда машҳур. Замондошимиз, афсонавий қаҳрамон, Совет Иттифоқи Маршали Семён Михайлович Будённийнинг бу колхозга икки бор меҳмон бўлиши тасодифий ҳол эмас эди. Колхоз уруш йилларида фронтга юзларча учқур отлар етказиб бериб, немис фашизми устидан қозонган ғалабамизга муносиб ҳисса қўшди.

Бу колхозда кетмон чопиб, чўт қоқиб, трактор ҳайдаб, чигит экиб, боғ яратиб меҳнатда чиниққан кўплаб пахта усталари, партия-хўжалик ходимлари, агроном-инженерлар, врач ва ўқитувчилар, ажойиб фан кандидатлари ва докторлари етишиб чиқиб, республикамизнинг кўрки бўлиб қолаётгани сир эмас.

Колхоз — битмас-туганмас хазина, тўкин дастурхон, барқарор бахтиёр ҳаёт манбаидир. Шу колхозда туғилиб, униб-ўсган, беминнат меҳнати, одамийлиги, болажонлиги билан эл назарига тушган деҳқон фарзанди, миришкор бир деҳқон ҳақида унинг ҳамкор, сафдош дўстлари ҳақида, шогирдлари, фарзандлари тўғрисида ҳикоя қилмоқчиман.

Танишинг: исми Ортиқбой. 78 ёш умр кўрган бободеҳқон Раҳмат отанинг фарзанди. Ота тиниб-тинчимас қария эди. У кўчат ундириб, дарахт экишни хуш кўрарди. Колхоз боғлари ўшандан қолган. Айниқса, Раҳматбобо ўтқазиб кетган тут дарахтларини айтмайсизми. Бошқа колхоз пиллакорлари баргга зориқиб, ҳовлима-ҳовли зир югуриб юрганларида Навоий номли колхоз пиллачиларига Раҳматбобо экиб кетган тутларнинг барглари асқотяпти.

Ортиқбой ҳам отасига тортди. У ярим аср юзини кўрган бўлса-да, баданида сиралм беҳожат эт йўқ. Чайир, турган-битгани пай. Ўзи вазмин. Табиати тийран, қарчиғайдек чаққон.

Ортиқбой ёш бўлса-да, уруш йиллари колхозга ортиқчалик қилмади. Қирчиллама йигитлар фронтга йўл олиб, ҳувуллаб колган колхоз ишига асқотди. Чопиқ қилди. Табелчи бўлиб ишлади. Ҳисоб-китоб қинғир қўлни ёқтирмайди. Дала-даштнинг ҳисоб-китоби кундуз куни ўтиб кетардику-я, ғўза чувиш ҳар куни ярим тунгача чўзиларди. Ортиқбой ҳар куни тунда эшикма-эшик юриб, сводка тўпларди. Сводка, шунчаки бир рақам бўлмай, ҳар бир қўли қимирлаганнинг ризқ-рўзи эди.

Уруш бошланганда 10-12 ёшда бўлганлар, уруш охирлаётган вақтга бориб анчамунча бўй чўзиб қолгандилар. Шуларнинг қаторида Ортиқбой ҳам бор эди. Табелчилик иш эмас экан, турган-битгани ғурбат, айниқса чувилган ғўза пахтаси нам бўлади. Намини чиқариб табелга ёзсам... жанжал... Ке, қўй... Яхшиси, отамдан розилик сўрай-чи, у ёғи осон. Тенгқурларимни қаватимга олиб, чўлга шийпон қурамиз. Чўлда ишлаш қандай мазза...

Ер очиб, эл бойлигини кўпайтирмоқчи бўлади-ю, ота ўғлига панд берадими? Раҳматбобо оқ фотиҳа бериб, Ортиқбойни «Лайлак уя» даштига узатди.

Ўша йили колхознинг ўртача ҳосили гектар бошига 19 ярим центнердан тушди. «Лайлак уя»да 40 гектар ерда деҳқончилик қилган ёшлар 25 ярим центнердан ҳосил олишди. Кеч кузда карнай-сурнай чалишиб, пахта карвони билан пахта қабул пунктига кириб келишган эди улар.

Кузги шудгор бошланиш олдида яна янги гап чиқиб қолди. Пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун республикадаги комсомол-ёшлар бригадаларининг социалистик мусобақаси эълон қилинганди. Мусобақа шарти — ҳосил гектар бошига 30 центнердан кам бўлмаслиги керак... «Лайлак уя»лик ёшлар бригадаси мусобақа шартларини муҳокама қилаётган чоғда бригада бошлиғи Ортиқбой кутилмаган янги бир масалани кўндаланг қўйди.

— 26 ярим центнер билан 30 центнер орасида уч ярим центнер юк бор. «Лайлак уя»дан ҳозирча ўттиз центнерга етказиб ҳосил олиш мушкул. Модомики, мусобақага қўшиларканмиз, етти ўлчаб бир кесмоғимиз шарт. Мен деҳқончилигимизни «Қизлар тепа» массивига кўчирсак, деган фикрдаман. Нима учун дейсизлар, албатта. «Қизлар тепа»да очилаётган қўриқ ер тупроғини ўтган куни бориб кўрдим. Бўз ер. Асрлар бўйи куйиб ётган семиз тупроқ. Янги ерга бир оз емиш берсак, меҳнатдан бўйин товламасак ўттиз центнердан оширибҳирмон кўтаришга кўзим етиб турибди.

— «Қизлар тепа» қурмагур чиройли ном... қизиқиб қолдим унга, — деди йигитлардан бири.

— Чирой тарози босмайди! — деб луқма ташлади унга бошқаси.

— Шу гапни айтгани уялмайсанми! — деди ҳозиржавоб йигит. — Бригадамизда қорақош, қуралай кўз ана шу моҳпари қизларимиз бўлмаганда сен билан мен тарозига посанги ҳам бўлолмасдик, оғайни.

— Ўлма!

— Кам бўлма!

— Бопладинг!

...Ортиқбой бошлиқ ёшлар бригадаси «Қизлар тепа» массивидан 40 гектар ер очиб шудгор қилиб қўйишдилар. Баҳор яхши келди. Чигит вақтида экилиб, хатосиз ундириб олинди. Қари келса — ошга, ёш келса — ишга деганларидек, роса тер тўкиб меҳнат қилишди азаматлар. Куз келиб жўжалар саналди... «Қизлар тепа» роса 30 центнердан ҳосил берди. Ўша йили Самарқанд бўйича Ортиқбой Раҳматов бошлиқ ёшлар бригадаси ғолиб чиқиб, мусобақада биринчи ўринни эгаллади. Жиззах район комсомол комитетининг ўша пайтдаги биринчи секретари Абдуллажон Мелиев «Мусобақа ғолиби О. Раҳматовга» деб ёзилган олтин соат — мукофот билан ёрлиқни тантанали йиғилишда унга топширган эди.

Йиллар беҳуда ўтмади. Пионер ёшида ота-оналар оғирини енгил қилишга одатланган Ортиқбой ленинчи Ёшлар союзи сафига кириб, чиниқди. Коммунистик тарбия олди, унинг тавсияномаси билан коммунистлар партияси сафига ўтди. Ортиқбой бу улуғ номга муносиб меҳнат қилиб, ажойиб ўринбосар шогирдлар етиштирди. Шу ёшлар бригадасида ишлаб, тарбия олиб, ўзи уста пахтакор, етакчи бошчи бўлиб қолганлардан бири — Толибжон Раҳматов. У бошлиқ бригада 80 гектар ерда деҳқончилик қилиб 50 центнерга етказиб хирмон кўтарди. Ортиқбойнинг яна бир шогирди, Ленин ордени кавалери Мусулмонқул Каримов чўлдан 70 гектар янги ер очиб, уч-тўрт йил ичида ҳосилдорликни 40 центнерга етказди. Шогирдларидан яна бири — механизатор Назиржон Иброҳимов. Пахтага ишлов бериш, теримда юқори кўрсаткичларга эришгани учун енгил машина билан мукофотланди. Механизатор Мирза Қўйсунов ўтган йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

* * *

«Тоштепа»га мени колхоз партия ташкилотининг секретари Мирзажон Султонов билан бош агроном Ботиржон Нормуродов бошлаб борди. Чўлқувар Ортиқбой бошлиқ бригада бу массивда бир неча йилдан бери деҳқончилик қилади. Ҳар йили майдонига майдон қўша бориб 40, 50, 80, 150, 200, ниҳоят экин майдонини 300 гектарга кенгайтирди. «Тоштепа» массивидаги ерлар Зарафшондан суғориларди. Сирдарё жилови Жиззах чўлига бурилиб, «Тўкиртепа» ёнидан оқа бошлади. Ортиқбой фурсатни бой бермай, дарҳол насос ёрдамида Сирдан «Тоштепа»га сув чиқариб Зарафшон билан Сир сувини ачомлаштирди. Биринчи йилиёқ майдонни 300 гектарга кенгайтириб чигит экди. Гектар боши ҳосилини 51 центнерга етказиб 1540 тонна хирмон кўтарди. 1340 тонна «оқ олтин» машинада териб олинди.

— Даромади қанчадан тушди? — сўрадим мен.

— Бригада аъзоларининг ўртача маоши 350-400 сўмгача тўғри келди. Механизаторларники 500-550 сўмдан тушди, — деди бригадир Ортиқбой. — Сувчилардан Саторқул Умарқуловни мисолга оладиган бўлсак, оила аъзолари билан олган пули 17 минг 300 сўмга борди.

Ҳурматли газетхон, қуйидаги таққосга эътиборингизни жалб қилмоқчиман: ўтган хўжалик йилида колхоз 8834 тонна пахта кўтариб, планни 107 процент қилиб бажарди. Шу рақамнинг 1540 тоннаси Ортиқбой Раҳматов бригадасида етиштирилди. Бу миқдор колхоз майдонидан кўтарилган ҳосилнинг бешдан бирига тўғри келади. Энди, мана бу рақамларга эътиборингизни тортай: хўжалик йилида 850 минг сўм соф фойда олган. Ортиқбой Раҳматов бригадаси 329 минг сўм соф фойда келтирган.

Ўйлаб кўрайлик-а, нега иш натижаларида бу қадар катта фарқ-тафовут бор? Сабаблари нима бўлса экан?.. Мен берган саволларга ҳар хил жавоб қилишди улар.

— Намгарчилик барвақт тушгани учун пахта нави пасайди.

— Намгарчилик Ортиқбой бригадасига таъсир қилмадими? — савол бердим мен.

— Ҳа, унча таъсир қилмади шекилли, Ортиқбой пахтаси барвақт етилиб машина билан териб олди. Пахтаси биринчи сортга ўтди, 330 сўмдан сотди. Бошқа бригадаларда иккинчи сорти кўпроқ бўлиб, 210 сўмданга сотишди.

— Машинага қараганда, қўлда терилган пахтанинг таннархи кўтарилаверади.

— Килосига 5 тийин ўрнига 15-20 тийиндан тўланаверса фойданинг заволи-ку!

— Ортиқбойнинг ютуғи шундаки, пайкалига четдан ёрдамчи йўлатмади.

Жавоблардан билиниб турибди, бутун сир-асрор ишга онгли муносабатда, фойда билан зиённи ажратиб иш тутишда. Тадбиркорликда. Нима қилиб бўлса ҳам, план бажарилса бас, деб иш тутган раҳбар яхши раҳбар эмас. Партком Султонов ҳам, бош агроном Нормуродов ҳам бригадир Раҳматовга тан бериб, уни кўкларга кўтардилар. Қани энди улар Ортиқбой Раҳматов бригадаси тажрибаларини бошқа бригадаларга ҳам кўчира олсалар, нур устига нур бўларди.

Ортиқбой Раҳматов бошлиқ бригада ишининг юксалишида, С. Умарқулов, И. Муҳаммадқулов, А. Абдуллаев, Р. Мансуров, Х. Зокиров, Н. Умарқулова, Ҳ. Йўлдошев сингари миришкор аъзоларнинг ҳиссалари беҳад катта.

Совет деҳқонининг яшаш тарзи, турмуш маданияти ҳам тобора гуркираб ўсмоқда. Буни Ортиқбой Раҳматов бошлиқ бригада аъзолари мисолида ҳам кўриш мумкин. Механик-ҳайдовчи Халил Йўлдошевнинг қизи олий маълумотли ўқитувчи, ўғли Тошкент Медицина институтини битириш олдида, демак, эртанги кун врачи, 10 синфни битирган ўғли ота касбини танлабди. Ота-бола бўлиб бу йил 500 тонна пахта теришмоқчи. Офарин!

Коммунист Ортиқбой Раҳматов оиласи фақат ўз бригадаси аъзоларига эмас, колхоздаги барча оилаларга ибрат намунаси бўлиб қолди, Ортиқбой беш қиз, беш ўғилнинг отаси. Турмуш йўлдоши Марямхон — қаҳрамон она. Фарзандлари — Обиджон савдо институтини, Маъруфжон, Муҳаббатхон таълим-тарбия билим юртини битириб, ўқитувчилик қилмоқда. Холматжон Самарқанд қишлоқ хўжалик институтини битириш олдида.

Қолганлари мактабда ўқиб, боғчада тарбия олмоқда.

Социалистик турмуш тарзимиз ана шунақа.

Миришкор Ортиқбой энди мавжуд ернинг унумдорлигини оширишни мақсад қилмоқда. Бу йил 200 гектарлик майдондан 65 центнердан пахта етиштириб, давлатга 1200 тонна пахта сотмоқчи.

— Бу йилги ноқулай об-ҳаво Ортиқбой бригадасига ҳам тегажоғлик қилиб ўтди. Лекин фидойи меҳнат эвазига офат бартараф қилинди. Ҳар бир тупдаги кўсак 65 центнерга старли, — деди бош агроном Ботиржон Нормуродов.

— Гап энди грамм нобуд қилмасдан териб олишда. — гапни мухтасар қилди партком ўртоқ Султонов.

— Колхозда 70 та терим машинаси эгарланган отдек тайёр, — деди ўз ишидан ҳисоб бергандек бош инженер Файзулла Салоҳиддинов. — Аҳдимиз 80 процент пахтани машиналар ёрдамида териб олиш.

— Сиз-чи? — савол бердим Ортиқбой Раҳматовга.

— Бизники бултургидек. 100 процент машинада. Четдан ёрдамчи олмаймиз.

— Шу гапларни газетхонларга айтсам бўладими?

— Бўлади. Жўжа кузда саналади. Аммо бизнинг жўжамиз албатта бут бўлади, — деди мулойим жилмайиб, — бунга ишончимиз комил.

Шу йилнинг август ойи охирида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Жиззах область партия комитетининг 1978 йилда пахта териш ва тайёрлашни намунали ўтказиш соҳасидаги тадбирларини маъқуллаб, махсус қарор қабул қилди. Жиззах области бу йил давлатга 310 минг тонна «оқ олтин» етиштириб беради, ҳосилнинг 85 проценти машиналарда териб олинади. Жиззахликлар ана шундай аҳду-паймон билан меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг олдинги сафида Ортиқбой бошлиқ бригаданинг азаматлари ҳам бор.

— Ортиқбойчиларга омад тилаймиз!

Жиззах — Тошкент.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён, учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта.

БУХОРО ОБЛАСТИ

Шофиркон	64,53	53,74
Ромитан	58,40	26,53
Ғиждувон	56,45	37,74
Пешку	51,26	23,22
Қизилтепа	45,74	33,49
Қоракўл	45,60	37,18
Вобкент	43,15	36,03
Бухоро	40,11	6,76
Олот	38,93	11,59
Коғон	36,43	27,02
Свердлов	31,25	12,63
Навоий	11,52	5,65

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Киров	47,48	27,84
Бувайда	47,28	22,48
Қува	46,59	19,83
Ленинград	42,69	13,82
Тошлоқ	39,66	6,40
Бағдод	39,03	13,44
Риштон	38,81	23,06
Ўзбекистон	35,02	25,56
Олтиариқ	33,87	19,56
Охунбобоев	33,78	8,34
Фрунзе	33,12	17,32
Фарғона	25,99	7,73
Қувасой шаҳри	18,08	3,28

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

Чуст	42,75	14,72
Янгиқўрғон	41,03	9,18
Тўрақўрғон	40,64	32,85
Наманган	40,06	23,56
Норин	39,44	34,32
Косонсой	38,16	21,71
Уйчи	35,97	18,23
Поп	35,24	22,40
Учқўрғон	22,34	18,92
Задарё	16,73	12,81

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Ленин	51,46	21,81
Марҳамат	41,76	25,32
Олтинкўл	39,76	17,75
Андижон	38,78	18,60
Избоскан	38,23	27,92
Хўжаобод	38,08	18,25
Комсомолобод	37,62	45,79
Москва	29,20	22,52
Пахтаобод	25,60	6,28
Жалолқудуқ	24,84	10,45
Балиқчи	21,84	11,43
Бўз	21,20	25,28
Қўрғонтепа	18,45	11,98

СУРХОНДАРЕ ОБЛАСТИ

Шўрчи	40,15	27,74
Сариосиё	37,75	23,71
Шеробод	37,22	34,14
Денов	35,56	18,09
Қумқўрғон	33,20	26,73
Жарқўрғон	26,76	13,79
Ленин йўли	25,32	30,79
Термиз	23,62	2,99
Гагарин	13,16	13,21

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Муборак	43,88	45,91
Шаҳрисабз	37,56	26,43
Ульянов	33,40	29,53
Косон	33,35	26,44
Ғузор	31,06	15,79
Яккабоғ	30,85	10,44
Чироқчи	30,64	10,12
Китоб	27,56	6,15
Қамаши	25,13	8,75
Қарши	22,77	6,26
Нишон	18,54	17,79
Усмон Юсупов	15,55	14,39

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Янгийўл	18,48	5,54
Ғалаба	11,44	13,25
Чиноз	9,90	1,15
Бекобод	9,43	3,30
Урта Чирчиқ	9,19	7,01
Оққўрғон	9,07	3,58
Бўка	8,57	6,29
Пискент	8,12	3,45
Коммунистик	1,39	0,34

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Хатирчи	8,13	1,87
Каттақўрғон	7,92	0,40
Иштихон	5,80	2,14
Пахтачи	5,78	3,51
Жомбой	5,26	1,38
Пайариқ	4,74	0,55
Пастдарғом	4,22	0,18
Нарпай	4,17	0,38
Оқдарё	3,17	0,03
Булунғур	1,04	—

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Фориш	12,30	16,00
Жиззах	8,96	1,65
Дўстлик	4,50	5,43
Арнасой	4,43	5,24
Октябрь	3,44	4,20
Пахтакор	3,15	3,44
Мирзачўл	0,67	0,81

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Хазорасп	7,25	1,23
Хива	5,07	0,32
Янгиариқ	4,27	0,01
Боғот	4,07	0,26
Хонқа	3,61	0,21
Урганч	3,20	0,10
Қўшкўпир	3,15	—
Шовот	2,60	—
Гурлан	2,02	—

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Тўрткўл	8,38	—
Элликқалъа	6,69	—
Беруний	4,02	—
Хўжайли	2,02	—
Шуманай	0,59	—
Чимбой	0,52	—
Ленинобод	0,44	—
Нукус	0,42	—
Тахтакўпир	0,39	—
Амударё	0,34	—
Кегайли	0,23	—
Қораўзак	0,11	—

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Комсомол	7,43	7,16
Гулистон	3,82	1,15
Ворошилов	3,47	2,06
Ильич	2,33	2,71
Ховос	1,86	1,82
Боёвут	1,57	0,19
Сирдарё	1,24	0,26
Оқолтин	0,26	0,05

оламда нима гап

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ОКТЯБРЬ ОЛДИ ЭСТАФЕТАСИ

Польша Халқ Республикасида Улуғ Октябрнинг 61 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенгайиб бормоқда. Тарнувдаги Ф. Дзержинский номли азот комбинатининг коллективи меҳнат ташаббусини бошлаб берди. Бу коллектив ўз зиммасига олган мажбуриятини 7 ноябргача бажаришга аҳд қилди.

Ишчиларнинг илтимосига кўра, Улуғ Октябрь социалистик революцияси номи билан аталган Остшешувдаги станоксозлик заводи йил сайин 300 мингта электромагнит муфталарини тайёрлаб бермоқда. Корхона ўз маҳсулотининг 90 процентини Совет Иттифоқига жўнатмоқда. Коллектив шонли сана муносабати билан нуқул аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

ЮБИЛЕЙ АВТОРЕФРИЖЕРАТОРИ

Чехословакиядаги «Мотоков» ташқи савдо ташкилотининг ходимлари Совет Иттифоқининг «Автоэкспорт» вакилларига «Алка» маркали 20 мингинчи авторефрижераторни топширдилар.

ЧССР шарқий Чехия областининг Хоцень шаҳридаги «Орличан» заводи коллективи ана шундай «Алка» маркали машиналарни ишлаб чиқармоқда, бу ерда ҳар йили конвейердан салкам 208 мингта авторефрижератор тушмоқда.

Завод Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш доирасида 15 йилдан кўпроқ вақтдан буён ўз маҳсулотининг ярмини Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга етказиб бермоқда.

БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ИШИ

Кубада иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун, давлат маблағларидан ғоят самарали фойдаланиш учун ҳаракат тобора кенг қулоч ёймоқда. Меҳнаткашлар Куба Компартияси ва ҳукуматининг даъватига жавобан, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш планларини ғоят кам чиқим билан амалга оширишни таъминлашга интилмоқдалар.

Заводлар ва фабрикаларнинг ишчилари, қурувчилар, транспортчилар ва энергетиклар меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариладиган маҳсулот бирлигига сарфланадиган хом ашё ва энергияни камайтириш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажараётганликлари тўғрисидаги хабарлар оролнинг турли томонларидан келиб турибди. Мариель шаҳридаги «Максим Гомес» ТЭЦи коллективи шу йил бошидан буён 14 минг тоннадан кўпроқ ёқилғини тежади. Сантьяго-де-Куба вилоятидаги саноат корхоналарининг ходимлари дастлабки 9 ой мобайнида 300 минг песолик давлат моддий ресурслари ва хом ашёсини тежаб қолди.

ЛАОС ХАЛҚИ ЎҚИМОҚДА

Республиканинг катта ёшдаги аҳолиси ўртасида саводсизликни тўла-тўкис тугатиш юзасидан Лаос Халқ революцион партияси ва мамлакат ҳукумати ўртага қўйган вазифа муваффақиятли ҳал этилмоқда. Бу вазифа Лаос Халқ Демократик Республикаси халқ маорифи органларининг яқин икки йилга мўлжалланган асосий иш программасидир. Мамлакатнинг ҳамма вилоятларида кўплаб курслар очилди. Бу курсларда катта ёшдаги лаосликлар асосий ишлардан бўш вақтларда ўз она тилларида ўқиш ва ёзишни ўрганмоқдалар. Ана шундай курсларнинг ўқувчилари учун энг яхши бинолар ажратилмоқда, бу курслар ўқув қўлланмалари билан ҳам таъминланмоқда. (ТАСС).

Американик ҳукмдорлар демократияга қарши қаратилган қонунлардан фойдаланиб, негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари учун курашчиларни қамоқхоналарга ташламоқдалар. Полициячилар тўқиб чиқарган айблар бўйича «уилмингтонлик ўн йигит» қамоқхонада азоб чекмоқда. Суратда: «уилмингтонлик ўн йигит» раҳбари Бен Чейвис (ўнгда) суд залида.

АДН — ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **НИКОЗИЯ.** Кипр парламентининг раиси А. Михаилидис Кипрдаги грек ва турк жамоаларини дўстлик ва ҳамкорликка даъват этди.

Кипрда чет эл оккупацияси қўшинлари жойлашиб олган ва орол икки қисмга бўлинган ҳозирги аҳволдан кипрлик турклар ҳам, кипрлик греклар ҳам азоб чекмоқдалар. Мамлакатнинг бирлигигина бутун Кипр халқининг манфаатларига мос бўлиб тушади, деди Кипр парламентининг раиси.

● **ИСЛОМОБОД.** Покистон президенти генерал Зиёул Ҳақ миллий ассамблеяга ва вилоятларнинг қонун чиқарувчи мажлисларига сайловда алоҳида-алоҳида овозга қўйиш принципини тасдиқлади. Сайлов қонунларига ва мамлакатнинг конституциясига тегишли тузатишлар киритилди.

Мусулмон сайловчилар мусулмонларнинг номзодлари учунгина, диний озчилик вакиллари эса ўз номзодлари учунгина овоз берадилар.

● **БАЙРУТ.** Исроилликлар Кэмп-Дэвидда Садат билан сепарат битим тузганларидан кейин фурсатни қўлдан бой бермаётирлар. Улар ана шу битимни ниқоб қилиб олиб, Миср халқининг табиий бойликларини эксплуатация қилиш режаларини тузмоқдалар. Исроил матбуотининг хабар беришича, Синайдаги қурғоқ ерларни, Негев даштлари ва Ғазо секторидаги ерларни ўзлаштириш учун Нил дарёсидан сув чиқариш лойиҳаси ишлаб чиқилган.

(ТАСС).

Г. КИССИНЖЕРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

АҚШнинг собиқ давлат секретари Г. Киссинжер Эн-Би-Синнинг «Матбуот билан учрашув» телевизион программасида гапириб, жумладан бундай деди: «АҚШ билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар кейинги вақтларда ҳеч бир ҳожатсиз кескинлаштирилди. АҚШнинг СССРдаги давлат тузумига қилган хуружлари бунинг сабабларидан бири бўлди. Оқибат натижада бундай кераксиз танқид АҚШ эришмоқчи бўлган амалий натижаларга олиб келмай, балки иккала мамлакат ўртасидаги кескинликни кучайтириб юборди, холос».

(ТАСС).

Кэмп-Дэвид: АРАБЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИГА ХИЁНАТ

Миср президенти Садатнинг таслимчилик йўлига қаршилик кўрсатиш фронтига аъзо бўлган мамлакатлар Миср билан дипломатия муносабатларини узиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Фронтга аъзо бўлган давлатлар — Сурия, Жазоир, Ливия, Демократик Яман давлатларининг бошлиқлари, шунингдек Фаластин Озодлик Ташкилоти раҳбарларининг иштироки билан Дамашқда ўтказилган кенгашда шундай қарорга келинди. Кенгаш қатнашчилари Кэмп-Дэвидда араб халқларига қарши қилинган фитнанинг оқибатларини тугатиш тадбирларини кўриб чиқиб, Мисрни иқтисодий жиҳатдан бойкот қилишга қарор берганликларини ва араб мамлакатлари иттифоқининг штаб-квартирасини Қоҳирадан бошқа жойга кўчиражакларини айтдилар.

Араб давлатларининг бошлиқлари ва Фаластин Озодлик Ташкилотининг раҳбарлари «Миср халқининг миллий ва тараққийпарвар кучлари Миср президентининг арабларнинг муштарак ишига қарши қилган фитнасига қаршилик кўрсатиш йўлидаги курашини қўллаб-қувватлаш»га тайёр эканликларини таъкидладилар. Кенгаш қатнашчилари Сурия президенти Ҳ. Асадга Сабот-матонат ва қаршилик кўрсатиш ҳаракати фронтида қатнашувчи мамлакатларнинг қарорларини тушунтириб бериш ва «бу қарорларни сиёсий ва моддий жиҳатдан мумкин қадар кўпроқ қўллаб-қувватлашларига эришиш, шунингдек Миср режимининг иштирокисиз, араб мамлакатлари, давлат ва ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашини чақириш имкониятларини муҳокама қилиш» учун бошқа араб мамлакатларига боришни топширдилар.

СССР билан фронт мамлакатлари ўртасидаги муносабатларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш имкониятларини муҳокама қилиш мақсадида фронтда қатнашувчи мамлакатлар номидан Ҳ. Асадга Совет Иттифоқи билан алоқа боғлаш топширилди.

Фронтнинг позициясини тушунтириб бериш учун бир қанча халқаро ташкилотларга, шу жумладан блокларга қўшилмаган мамлакатлар группасига ва Африка бирлиги ташкилотига коллектив меморандум юбориш, Фаластин халқининг даҳлсиз ҳуқуқларини амалга ошириш масалалари билан шуғулланувчи БМТ комитетини Кэмп-Дэвидда қабул қилинган ва Фаластин араб халқининг ишига зарар етказадиган ҳужжатларни кўриб чиқиш учун махсус мажлис ўтказишга даъват этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Дамашқ кенгашининг қатнашчилари Сабот-матонат ва қаршилик кўрсатиш ҳаракати миллий фронтини вужудга келтиришга қарор бердилар. Бу фронт «араб халқларининг империализмга ва сионизмга қарши курашида негиз ва қурол» бўлиб қолади. Фронтга барча араб мамлакатлари аъзо бўла олади. У «қардош давлатлар билан, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан ва аввало Совет Иттифоқи билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди».

Кузатувчилар таъкидлаб ўтганидек, олий даражадаги Дамашқ кенгашининг қарорлари АҚШ давлат секретари С. Вэнснинг Сурия пойтахтига қиладиган визити арафасида қабул қилинди. С. Вэнс баъзи араб давлатларини, шу жумладан, Иордания, Саудия Арабистони ва Сурияни Кэмп-Дэвиддаги учрашув якунларини қўллаб-қувватлашга кўндириш учун ҳаракат қилади.

С. Вэнснинг Оммон ва Эр-Риёдда олиб борган музокаралари, матбуотнинг таъкидлаб ўтишича, муваффақиятсиз тамом бўлди. Саудия Арабистонининг расмий информация агентлиги хабар беради: Эр-Риёдда АҚШ давлат секретарига можарода қатнашувчи барча томонлар бу можарони кенг кўламда бартараф қилиш юзасидан ишлаб чиққан йўл билангина Яқин Шарқда тинчликка эришиш мумкин эканлиги, шунингдек «Исроил араблар яшайдиган Қуддусдан тамомила чиқиб кетиши ва уни араблар суверенитетига қайтариб бериши», «Фаластин араб халқини ва унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқларини эътироф этиш» зарур эканлиги маълум қилинди.

С. Вэнснинг Иорданияга ва Саудия Арабистонига қилган визити тамом бўлганидан кейин Иордания қироли Ҳусайн Оммонда ўтказилган матбуот конференциясида сўзлаган нутқида Кэмп-Дэвид ҳужжатларидан ва бу ҳужжатларда Иордания қўллаб-қувватлайди деган гаплар борлигидан «ғоят таажжубланганлиги ва ҳаяжонланганлиги»ни таъкидлаб ўтди. АҚШ ҳам, Миср ҳам, деди қирол, бу масала юзасидан мен билан маслаҳатлашгани йўқ. Ҳусайн айтдики, Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб территорияларидан тамомила олиб чиқиб кетиш, Фаластин араб халқининг ҳуқуқларини эътироф этиш ва Қуддусни араб суверенитетига қайтариб бериш йўли билангина Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин.

Кэмп-Дэвидда тузилган сепарат битим араб дунёсида ва бошқа мамлакатларда қаттиқ танқид қилинганлиги ва қоралангалиги Оқ уйни саросима ва пароканда қилиб қўйган бўлса керак. Шу боисдан Оқ уйнинг расмий вакиллари уч томонлама учрашувнинг якунларини Америка дипломатиясининг «жуда катта ютуғи» деб кўрсатишга уринмоқдалар. АҚШ президенти Ж. Картер Пенсильвания бўйлаб қилган сафари вақтида сўзлаган нутқида БМТ томонидан, араб давлатлари ва бошқа мамлакатларнинг бошлиқлари томонидан Фаластин араб халқининг бирдан-бир қонуний вакили деб эътироф этилган Фаластин Озодлик Ташкилотига қарши сурбетларча таъна қилди. Ж. Картер бу ташкилот «йўқ бўлиб кетганида» АҚШ хурсанд бўлган бўлур эди, деб шама қилди.

БМТнинг Нью-Йоркдаги штаб-квартираси биноси олдида Фаластин араб халқининг кураши билан бирдамлик намойиши бўлди. Фаластин халқи билан бирдамлик Америка комитетининг даъвати билан уюштирилган намойиш қатнашчилари Кэмп-Дэвидда арабларга қарши тузилган сепарат битимни қатъий қораладилар ва бу битимни араб халқларига қарши, шу жумладан Фаластин араб халқига қарши қаратилган тил бириктириш, деб қайд этдилар.

(ТАСС).

Суратларда: (юқорида чапдан) классик кураш бўйича спартакиада чемпиони Р. Қудратов, кумуш медалли А. Маҳмудов ва бронза медалига сазовор бўлган А. Ширинов. Пастда эса, беллашув майдонида. Бадиий гимнастика бўйича иккинчи ўринни олган республикамиз терма командаси қизлари.

УзТАГ ва Л. Гусейнов фотолари.

САРҲИСОБ АРАФАСИДА

- ЧЕМПИОНЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА
- ПОЙГАДА БИРИНЧИ БЎЛГАНЛАР
- ЁШ ПОЛВОНЛАР БЕЛЛАШГАНДА
- СЎНГГИ УЧРАШУВ, ЯКУНЛОВЧИ БАҲСЛАР

Мактаб ўқувчилари спартакиада чемпиони бўлиш учун курашнинг охирги ҳафтасини ниҳоясига етказмоқдалар. Яна бир неча кундан кейин ҳар бир команданинг бу йилги спартакиадада эришган ютуғи, ўрни, медаллар сони сарҳисоб қилинади. Ҳозир эса қўл тўпи, волейбол, баскетбол, футбол, шахмат бўйича финал мусобақалари ўтказилмоқда. Республикамиз вакиллари учрашувларни уюшқоқлик билан ўтказиб, Ўзбекистон терма командаси очколар ва медаллар жамғармасига муносиб улуш қўшиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Ёш чарм қўлқоп усталаримиз қўлга киритган йирик муваффақиятдан кейин курашчиларимиз мухлисларни мамнун этишди. Ёш полвонлар «Юбилей» марказий спорт залида чемпионлик учун беллашдилар. Эркин кураш тури бўйича ўтказилган мусобақаларда спортчиларимиз бир олтин, учта кумуш медалга сазовор бўлдилар. Куни кеча эса, мазкур спорт кошонаси залига тўшалган кураш гиламида беллашувнинг классик тури бўйича мусобақалар поёнига етказилди. Бунда командамиз гарчанд учинчи ўринни эгаллаган бўлса-да, ёш полвонлар орасида умидли курашчилар кўзга ташланди. Айниқса, бухоролик спортчилар бу борада ибрат кўрсатдилар. Ғолиблик супасининг энг юқори поғонасини эгаллаган Рустам Қудратовнинг соф ғалабаси мутахассислар диққатини тортди. Таниқли курашчи Аббос Шодиевнинг шогирди ўз ютуғи билан устозининг ишончини қозонди. Унинг ҳамшаҳри Анвар Ширинов эса кўксига бронза медали тақди. Тошкентлик Алишер Маҳмудов спартакиаданинг кумуш медали совриндори бўлди.

Велосипедчиларимиз ҳам қўлга киритган зафарлари билан олтин медаллар саноғини оширдилар. Улар Олмалиқ йўлида 75 километрлик масофа бўйлаб ўтказилган оломон пойгада марра да биринчиликни эгаллашди. Спорт мастери Игорь Таранко, спорт мастерлигига номзодлар Николай Дудин, Виктор Караберов, Сергей Агаповлардан иборат пойгачиларимиз жами бир соат-у 47 минут 51,39 секунд вақт сарфлаб ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлдилар. Ғолиб пойгачиларимиз республика ўсмирлар олий спорт маҳорати мактаби талабаларидир. Бугун Олмалиқ йўлида 25 километрлик масофа бўйлаб шахсий пойга мусобақалари ўтказилади.

Баскетболчиларимиз саралаш учрашувларини яхши ўтказишолмади. Қизларимиз эстонияликлардан (61:74) ўсмирларимиз ленинградликлардан (70:96) енгилиб финалга чиқолмай қолдилар. Волейболчилар эса ҳал қилувчи баҳсларда сусткашликка йўл қўйдилар. Ўсмирлар Латвия коллективига (0:3), қизлар эса грузин волейболчиларига (2:3) имкониятни бой бердилар. Ватерполчилар 1-6 ўрин учун дастлабки учрашувда Москва командасини 7:4 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Киевдан ҳам хушхабар келди. Байдарка ва каноэда 500 метрга эшкак эшиш баҳсида республикамиз вакили К. Фомина спартакиада чемпиони бўлди. Шахматчиларимиз ҳам совриндор ўринлар учун курашмоқдалар. Улар дастлабки финал баҳсида озарбайжонликлар билан дона суриб, 3:2 ҳисобида ғалабага эришишди. Ўзбекистонлик футболчилар қўлга киритаётган ютуқлар ҳам чакки эмас. Финалга йўлланма олган ёш чарм тўп усталари қатори куч синашаётган вакилларимиз биринчи учрашувни ленинградлик футболчилар билан ўтказиб, дарвозага ягона тўп киритиш билан қўш очколи бўлдилар.

Хуллас, спартакиада мусобақалари ниҳоясига етган сари кураш тобора шиддатли тус олмоқда. Чунки, ҳал қилувчи баҳсларда қўлга киритилган қимматли очколар команда мавқеида асқотиши ёш спортчиларга ҳам, мухлисларга ҳам аён. Ўйлаймизки, республикамиз спортчилари қолган мусобақаларни кўтаринки руҳда ўтказиб, фахрли ўринларга кўтарилиш йўлида ўз маҳоратларини кўрсатадилар.

Ҳ. НОСИРОВ.

БАХТИМИЗ УЧУН КУРАШГАНЛАР

ЖЎШҚИН ҲАЁТ ҚУЙИНИДА

Ёши 70 дан ошган бўлса ҳам ҳали бақувват, лекин танасида уруш қолдирган жароҳатлар ҳамон сезилиб турадиган, фашист босқинчиларига қарши ҳаёт-мамот жангларида контузияга учраганлиги ҳаяжонга тушган пайтларида яққол сезилиб қоладиган бу отахон Тошкентдек шаҳри азимнинг Собир Раҳимов районида кўпчиликка таниш десак муболаға бўлмайди.

Нодир Умаров революциядан олдин заводчи бойлар қўлида ишлаш нақадар оғир бўлганини чуқур ҳис қилади. Бу меҳнат кишига на бахт, на роҳат келтирган. У 1917 йилда 12 яшарида кўн заводига ишга кирган эди. У вақтларда Нодир каби етимлар тақдири айниқса оғир эди.

Бироқ меҳнаткаш халқ бахтига Октябрь революцияси юз берди. Нодир ўзини синфий кураш қучоғида кўрди. Завод комсомоллари уни шаҳар атрофидаги қишлоқларга маданий-оқартув ишларини олиб бориш учун, камбағалларга ўз ташкилотларига уюшиш учун ёрдам беришга сафарбар қилиб турарди. Шу тариқа у янги ҳаёт учун кураш жабҳасида ўсди, улғайди, коллектив уни партия ўқишига юборди.

Қорақалпоғистон ва Сирдарёда коллективлаштириш ишларида актив қатнашди. Деҳқонлар оғирини енгил қилиш учун, қишлоқ хўжалигига техника тараққиётини олиб кириш учун тузилган машина-трактор станцияларида сиёсий ходим бўлиб ишлади.

Тошкент шаҳридаги 139-мактабга директор қилиб тайинланганига, яъни педагогик фаолияти бошланганига бу йил 40 йил тўлди. Унинг педагогик фаолияти уруш йилларида бўлинди, холос. Улуғ Ватан уруши йилларида эса старший лейтенант Нодир Умаров эл қатори Ватан ҳимоясига отланди. Қўлига қурол олиб Ватанни ҳимоя қилди.

Харьков яқинида бўлган бир жанг унинг ёдидан сира чиқмайди. Бу вақтда Нодир ротага командирлик қиларди. Қанд заводи районида разведкачилар хонадонлардан сўраб, суриштириб душман позицияларини аниқлаб келишди. Улар завод орқасидаги темир йўлда Германияга юбориш учун 10 та вагонга ғалла ортилганлиги ва бир вагонда асирлар борлиги ҳақида хабар топиб келишди.

— Ғалла ажал кутаётган фашистларга эмас, бизнинг ўзимизга, халқимизга керак, — деди старший лейтенант Нодир Умаров, — асирларни ҳам қутқаришимиз лозим.

Командир бу ҳақда батальон командирига маълум қилди. Уларнинг розилиги билан ротани тўсатдан ҳужумга бошлади. Батальоннинг бошқа роталари мадад бериб турди. Разведка маълумотларининг аниқлиги туфайли ҳужум муваффақиятли ўтди.

Жангдан сўнг Нодир батальон командирига маълумот ёзар экан, бир вагондаги ҳарбий асирлар озод қилинганлигини ва фашистлар қўлидан 10 вагон ғалла тортиб олинганлигини қўшиб қўйди.

Ана шу жангни моҳирлик билан бошқарганлиги ва жасорати учун Н. Умаров «Қизил юлдуз» ордени билан мукофотланди. Унинг жанговар йўли Кенигсберг шаҳригача борди. Бу шаҳарни гитлерчилардан озод қилишдаги жасорати учун биринчи даражали «Шуҳрат» ордени билан тақдирланди. Лекин шу ерда оғир жароҳатланди.

Улуғ Ватан урушидан сўнг яна мактабда ишлади.

Ҳозир Нодир Умаров пенсионер бўлишига қарамай, ишлаб чиқариш коллективларига, маҳаллаларга тез-тез бориб туради. «Билим» жамиятининг лектори сифатида партия XXV съезди қарорларининг амалга оширилиши тўғрисида лекциялар ўқиса, ёшлар ўртасида ўтмишдаги ҳаёт, ҳозирги фаровон турмуш ҳамда кекса авлод шонли традицияларини муқаддас сақлаш тўғрисида суҳбатлар ўтказади.

И. ҲАЙДАРОВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЮНОСТЬ-402» ТЕЛЕВИЗОРИ

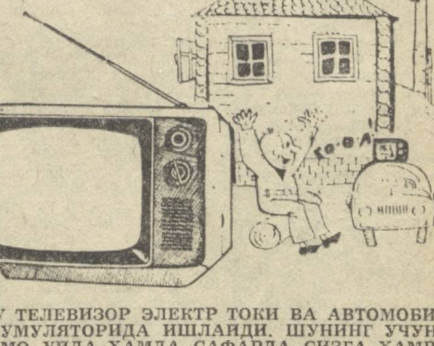

БУ ТЕЛЕВИЗОР ЭЛЕКТР ТОКИ ВА АВТОМОБИЛЬ АККУМУЛЯТОРИДА ИШЛАЙДИ. ШУНИНГ УЧУН У ДОИМО УЙДА ҲАМДА САФАРДА СИЗГА ҲАМРОҲ БЎЛА ОЛАДИ. ТЕЛЕВИЗОР АНИҚ ТАСВИРИ БИЛАН СИЗНИ ХУРСАНД ҚИЛАДИ.

«ЮНОСТЬ-402» ЮҚОРИ ТЕХНИК ПАРАМЕТРЛАРГА ЭГА БЎЛИБ, ТАШҚИ КЎРИНИШИ ЧИРОЙЛИ ҚИЛИБ БЕЗАТИЛГАНДИР.

Экран катталиги диагонали бўйича 31 сантиметр.
Баҳоси — 220 сўм.

ЦКРО «РАДИОТЕХНИКА».

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ
1978—1979 ўқув йили учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
СИРТҚИ БЎЛИМНИНГ БИРИНЧИ КУРСИГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АГРОНОМИЯ — агрономлар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 5 йил-у 7 ой.

ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ — инженер-гидротехниклар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 6 йил.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — машина-тракторларни ремонт ва эксплуатация қилиш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 6 йил.

ИНСТИТУТГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

агрономия ихтисосига — биология (оғзаки), химия (оғзаки), физика (оғзаки), она тили ва адабиёти (иншо);

гидромелиорация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш ихтисосларига — математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), она тили ва адабиёти (иншо).

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан тамомлаганлар, ўрта махсус ёки ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар мутахассислигига қараб, қуйидаги фанлар бўйича асосий кириш имтиҳонларини топширадилар:

агрономия факультетига кирувчилар — биология (оғзаки), гидромелиорацияга — физика (оғзаки), қишлоқ хўжалигини механизациялашга — математика (оғзаки).

Институт ректори номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), ишлаётган жойидан характеристика, медицина справкаси (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 4 дона бош кийимсиз тушилган фотосурат (3x4 см.).

Ҳужжатлар — 1 октябрдан 15 январгача, кириш имтиҳонлари эса 16 январдан 15 февралгача қабул қилинади.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ БИЛЕТ ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Андижон область, Андижон район, Куйганёр қишлоғи.

ЛЕНИН ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ «ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ
87-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1978—1979 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: ТОКАРЛАР, ФРЕЗЕРЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР, СЛЕСАРЬ-ЙИҒУВЧИЛАР, СЛЕСАРЬ-РЕМОНТЧИЛАР, ГАЗ-ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИЛАР, ТЕХНИКА БЎЛИМИ КОНТРОЛЕРЛАРИ, ЭЛЕКТРИКЛАР, ҚОЛИПЧИЛАР.

Ўқиш муддати — 1-3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати 3 йил бўлган группа ўқувчиларига билим юртини тамомлагандан сўнг ўрта маълумот тўғрисида ва ўрганган касби бўйича диплом берилади.

Ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Четдан келган ўқувчиларга ётоқхона берилади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчилар пул мукофоти оладилар.

Қолипчилар группасининг ўқувчиларига ҳар ойда 60 сўмдан стипендия берилади.

АЪЛОЧИ ЎҚУВЧИЛАРГА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Билим юртида ўқувчиларнинг маданий дам олишлари учун ҳамма қулайликлар мавжуд.

Техника ва спорт тўгараклари мунтазам ишлайди.

«Ёшлик» ўзбек халқ чолғу ансамбли ва вокал-чолғу ансамбли, рақс тўгараги доимо ўқувчилар хизматида.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: билим юрти директори номига ёзилган ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3x4 см), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка ва медицина справкаси (286-форма).

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Текстильная кўчаси 7-уй (7, 9, 14, 21-трамвайлар. 2, 6, 13, 15, 16-троллейбуслар, 2, 3, 18, 50, 54, 58-автобусларнинг «Социалистик шаҳарча» бекати). Телефонлар: 53-95-23, 53-95-21.

КИТОБ УСТИДА ЎЙЛАР

„ТАРИХ ЧИРОҚЛАРИ"

Ўзбек халқининг қадимий маданияти ва адабиётини марксча-ленинча таълимот асосида чуқур ва атрофлича ўрганишга, Навоий ижоди улуғворлигининг ҳаётий негизларини асослашга қаратилган ўнлаб тадқиқотлар муаллифи В. Й. Зоҳидов Октябрь сарчашмасидан баҳраманд бўлиб вояга етган ўзбек совет адабиёти масалалари бўйича ҳам илмий жамоатчиликнинг диққат-эътиборига сазовор кўплаб асарлар яратди. Алломанинг «Тарих чироқлари» мақолалар тўплами унинг шу сирадаги навбатдаги асарларидандир.

Дастлаб шуни айтиш керакки, «Тарих чироқлари» 1974 йилда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти томонидан ҳам чоп этилган эди. Бу тўпламнинг кўзга ташланиб турадиган фазилати ундан ўрин олган қатор мақолалар Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари маданиятининг Форобий, Беруний, Абу Али ибн Сино, Носир Ҳусрав, Низомий Ганжавий, Насимий ва Чўқан Валихонов каби мумтоз намояндаларига бағишланди. Мақолаларда уларнинг маданий мерос ҳақидаги марксча-ленинча таълимот асосида умрибоқийлик касб этган асарларининг умумбашарий аҳамияти кенг ёритилди. «Тарих чироқлари»нинг Москвада чоп этилган ҳозирги нашри асосэътибори билан ўзбек адабиётига оид тадқиқотлардан иборат.

«Тарих чироқлари» тўплами уч бўлимдан иборат. Биринчи бўлимда ўзбек адабиёти тарихи ва унинг кўзга кўринган намояндалари мерослари тўғрисида атрофлича сўз боради. Иккинчи бўлим мақолаларида эса социалистик реализмга асосланган ўзбек адабиётининг шаклланиши ва тараққиётида етакчи роль ўйнаган Ҳамза, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Ғафур Ғулом каби сўз санъаткорлари ижодлари ҳақида баҳс юритилади. Учинчи бўлимда ўқувчи бугунги адабиётимиз тараққиётида актив фаолият кўрсатаётган қатор қаламкашларнинг ижодлари билан яқиндан танишади. Шу тариқа, рус китобхони бу тўплам воситасида улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий меросидан бошлаб бугун биз билан замондош кўпгина ўзбек адиблари ижодларигача кенг танишиш имкониятига эга бўлади.

Китоб Алишер Навоийга бағишланган икки катта мақола билан бошланади. Ҳар икки мақола «шоир ва мутафаккир, тарихчи ва тилшунос олим, табиатнинг синчков кузатувчиси ва адабиёт ҳамда музика назариетчиси, ҳуқуқ билимдони, давлат ва жамоат арбоби» Алишер Навоий даҳосининг бекиёс ҳудудлари ҳақидаги чуқур ва атрофлича маълумотларга эга. Яна бир катта фазилат шундаки, муаллиф мақолаларда Алишер Навоий ижодини ўзбек адабиётининг тараққиёт жараёнларидан келиб чиқиб, Алишер Навоий ижодининг Шарқ сўз санъати олами намояндалари ижодлари билан яқиндан боғлиқлигидан келиб чиқиб, уни адабий алоқалар фонида текширишга алоҳида диққат қилади.

Тўпламдаги бошқа мақолаларда китобхон Заҳириддин Муҳаммад Бобир, Ҳожа, Огаҳий ва Фурқат ҳақидаги мақолалар билан танишади. Муаллифнинг бу асарлари турли даврларда яратилган. Лекин улар тўпламга ўзбек адабиётини даврлаштириш принциплари асосида, сўз бораётган шоирларнинг яшаган даврларига кўра жуда изчил жойлаштирилганидан мақолалар адабиёт тарихи, унинг тараққиёт босқичлари, жанрлар хилма-хиллиги, мавзу соҳасидаги ўзига хослик ва силжишлар, адабиётни муттасил равишда тебратиб келган традиция ва новаторлик, хусусан Ўрта Осиё Россияга қўшиб олинганидан кейин адабий ҳаётда юзага келган янгиликлар ҳақида бир бутун тасаввур ҳосил қилади.

Китобдаги кейинги бўлимлардан ўрин олган мақолаларда ҳам ана шундай изчиллик сақланади. Шу жиҳатдан ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида янги тарих бошланган даврда яшаб, ўзбек халқининг озодлик ҳаракатларига ўз ҳиссасини қўшган Октябрь инқилоби жарчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга бағишланган мақоланинг берилиши жуда мароқлидир.

«Тарих чироқлари» тўпламидаги мақолалардан яна иккитаси ижоди ҳамиша замонавий, ҳамиша курашчан руҳ билан яшаб келаётган Ҳамид Олимжонга бағишланган. Юқорида қайд қилинганидек, тўплам мундарижаси учун шу нарса характерлики, унда бир қатор адибларга бағишланган мақолалар иккитадан бўлиб, улар бир-бирини тўлдириб боради, сўз бораётган ижодкор фаолиятининг ҳамма қирраларини қамраб олишга қаратилади. Масалан, Ҳамид Олимжон ҳақидаги «Баҳор ва кураш куйчиси» («Певец весны и борьбы») деб номланган мақолада шоирнинг ҳаёт йўли, ижодининг асосий босқичлари ва пафоси ҳақида сўз борса, иккинчи мақолада инсон руҳий дунёсидаги юксак гуманистик ва коммунистик идеаллар билан йўғрилган улуғвор гўзалликнинг Ҳамид Олимжон лирикасида марказий ўрин тутиб келганлиги масаласига диққат қилинади. Лекин Ҳамид Олимжон, сўнгра Ғафур Ғулом, Ойбек ижодларини ёритишга бағишланган тадқиқотларни бирлаштириб борувчи бир масала ҳамма вақт муаллифнинг диққат-эътиборида туради. Бу Ҳамза ва Садриддин Айний томонидан асоси қўйилган халқчил ўзбек совет адабиётини изчил суратда ривожлантириш ва бойитиш, бадиий ижодда социалистик реализм принципларининг мустаҳкамланиб боришини таъминлашдан иборат мураккаб, айни пайтда, замон талаби билан илгари сурилаётган вазифа эди. Бу олижаноб вазифа йигирманчи йилларнинг ўрталаридан бошлаб адабиёт майдонига кириб келган Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Миртемир каби қаламкашларнинг зиммаларига тушган эди. Тўпламдан ўрин олган Ғафур Ғулом ҳақидаги икки мақола ва Ойбек ижоди таҳлилига бағишланган мақолада масалага худди шу жиҳатдан ёндашилган.

Рус китобхонига ўзбек болалар адабиёти ва унинг намояндалари тўғрисида сўзлаб бериш «Тарих чироқлари» муаллифининг катта таҳсинга лойиқ хизматидир. Шу жиҳатдан тўпламдаги Ғафур Ғуломнинг болалар ва ёшларга бағишланган шеърий асарларини таҳлил этган махсус мақола алоҳида аҳамият касб этади.

Тўпламнинг учинчи бўлимида ўқувчи Комил Яшин, Шароф Рашидов, Уйғун, Зулфия, Сарвар Азимов ва Мақсуд Қориев каби бугунги адабиётимизнинг сермаҳсул ижодкорлари ҳақидаги мақолалар билан танишади. Шу ҳол алоҳида диққатга сазоворки, бу ижодкорлар ҳақидаги мақолалар бир бутун ҳолда назм, наср ва драматургиямизнинг ҳозирги тараққиёти, унинг кўзга кўринган ютуқлари, адабиётимизга кириб келаётган янги кучлар ҳақида кенг маълумот беради.

«Тарих чироқлари»даги «Кураш ва мафтункорлик поэзияси» («Поэзия борьбы и очарования») мақоласида Ватан ва халқни ардоқлаб ўзи ҳам юксак даражада ардоқланган Зулфия шеъриятининг теран ғоявий-бадиий хусусиятларини муаллиф алоҳида таъкидлайди. «Бўрондан кучли», «Кудратли тўлқин» романларида халқ ва Ватан бахт-саодати йўлидаги фидойи меҳнатда тобланган юксак ирода эгалари бўлган замондошларимиз образларининг яратилишини ёзувчи Шароф Рашидов маҳоратининг ёркин кўриниши сифатида баҳолайди. Комил Яшин ва Сарвар Азимовнинг саҳна асарлари таҳлилида ўзбек драматургиясининг давр талабларига ҳамиша ҳозиржавоб бўлиб келганлиги таъкидланади.

Китоб узоқ йиллик жиддий илмий меҳнатнинг маҳсулидир. У рус китобхонини, рус тили орқали қардош халқларни ўзбек адабиёти билан яқиндан таништиради.

Содир ЭРКИНОВ,
филология фанлари доктори.

Масъуд РАСУЛИЙ,
филология фанлари доктори.

*) В. Ю. Захидов. Огни истории. Статьи об узбекской литературе, Изд-во «Советский писатель», Москва, 1977.

Ахборот

САЛОМАТЛИК МАСКАНИ

Яқинда Тошкентдаги 1-клиник шифохонада янги, уч қаватли умумий хирургия корпуси ишга тушди. 125 беморга мўлжалланган бу бинода травматология, кўкрак хирургияси ва ўткир хирургия бўлимлари жойлашган. Палата ва даволаш хоналари кенг, ёруғ.

«Ташгипрогор» лойиҳалаш институтининг 5-устахонаси меъморлари иш характери ва шароитни ҳисобга олиб, дидга мос лойиҳа тайёрлаб берганликларини эътироф этиш керак. «Главташкентстрой»нинг 159-трестига қарашли 13-қурилиш бошқармаси бинокорларининг фидокорона меҳнати, қолаверса шифохона коллективининг ёрдами билан объект муддатидан анча илгари фойдаланишга топширилди. Бу ерда барча қулайликлар яратилган. Бино марказлаштирилган иситиш системасига эга. Иккита кондиционер ҳавони мўътадиллаштириб турибди.

М. ТУРОБОВ.

КОЛЛЕКТИВ ФАХРИ

Абдураҳмон Ериев ҳарбий хизматга келган дастлабки кунданоқ қурувчилар ротасида иш нормасини 120-127 процент қилиб уддалай бошлади. Абдураҳмон ишлаётган бригада 32 хонали уч қаватли уйни бир ярим ой ичида сувоқдан чиқаришга сўз бериб, бинони ваъда қилингандан 12 кун олдин фойдаланишга топширди. Эндиликда кичик сержант А. Ериев сувоқчилар бригадасига бошчилик қилмоқда.

Ғ. БАРИНОВ.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ
3 ОКТЯБРДА
ОЛТМИШ БИРИНЧИ МАВСУМИНИ
Комил Яшин асари
«ИНҚИЛОБ ТОНГИ»
СПЕКТАКЛИ БИЛАН БОШЛАЙДИ

СПЕКТАКЛЬ СОАТ 19.30 ДА БОШЛАНАДИ.

Касса соат 10.00 дан очиқ.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/IX да **Севги ҳақида қисса**, 28/IX да **Афсоналар водийсида**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/IX да **Олифта**, 28/IX да **Шаҳзода ва етим қиз**.

Ўзбекистон телевидениеси коллективи телеоператор Т. Қурбоновга укаси

Эркин ҚУРБОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Эркакларнинг сочи эрта оқаради». Бадиий фильм. 11.15 — «Ҳайвонот оламида». 12.15 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 15.00 — «Меҳнатнинг — иқболнинг». 15.45 — А. Гайдар ҳаёти ва ижоди. 16.30 — Қадимги шарқ санъати. 17.00 — «Орлёнок». 17.50 — Волейбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 19.10 — Врач суҳбати. 19.40 — «1978 йил ҳосили учун». 19.55 — «Заречная кўчасида баҳор». Бадиий фильм. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Футбол. «Шахтёр» (Донецк) — «Барселона» (Испания). 23.45 — Бал рақси ижрочиларининг кўргазмали чиқишлари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Бадиий фильм. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.00 — «Ўйлаб топ». 18.30 — «Буюк олим ва мутафаккир». 18.55 — Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XV спартакиадаси. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Д. Жабборова, Г. Ёқубов концерти. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — «Дўстлик экрани». 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Самарқанд ерининг туҳфаси». 22.15 — «Самолётлар қўна олмадилар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Қирол Лир». Бадиий фильм (1-серия). 20.05 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — «Тошкент» телепрограммаси. 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Фильм-концерт.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Радио ва телевизион постановкалардан қўшиқлар 11.15 — СССР Конституциясининг йиллигига. 11.50 — «Фонетикамиз хазинаси». 12.00 — «Узбекистан индустриальний». 13.30 — Концерт. 14.00 — КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга! 16.10 — Самарқандда халқаро музикашунослик симпозиумининг очилишига 18.15 — «Узбекистан спортивний». 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 18.50 — Дўстлик тўлқинида. 19.20 — Халқ контроли — амалда. 19.40 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.50 — Тошкент ҳақида қўшиқлар. 20.20 — Концерт. 21.00 — Чорвадорлар учун концерт. 21.30 — Шеърият кечаси. 22.30 — Концерт. 23.10 — Мактаб ўқувчилари Бутуниттифоқ XV спартакиадасининг кундалиги. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-38, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42. Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85, Жиззах — 31-66; Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02733. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 222.